LO LLIBRE DEL COR MEU

F[rancesch] P[elay]. Briz

VE RI
TAS

F. P. BRIZ

LO LLIBRE

DEL

COR MEU.

Aquell amor dco sser tengudo en sol
que null delit sperta en lo recort.

(A. MARCH. Canta d' amor LXX

BARCELONA.
ESTAMPA DE LO PORVENIR,
de J. Medina, Tallers, 51
1874

Lo llibre qué avuy donem á llum es un ensaig d' un genre nou en la nostra literatura, si be ja conegut dels grechs y dut á un grau de molta perfecciò pels llatins: Safo y Erina entre 'ls heléni chs y Properci, Tíbul y Cátul entre 'ls romans, li donaren boga y 'l feren accepte á son segle y als segles que vingueren després.

Pensem obrir ab ell una nova via á la moderna literatura catalana (1), donchs á nostre entendre, no tot ha de ser cantar velluras y disbauixas políticas.

(1) En Victor Balaguer en una colecció complerta de sas poesías que acaba de publicar á Madrit, nos ha guanyat per má. Véges' son *Llibre del amor* hont hi ha algunas composicions que fins casi son iguals en lo fons, á d' altras de nostras

Potser será tildat de massa personal, potser será considerat per altres com sobradament lleuger. Res nos fan aquests dos judicis. Sols pregarem á nostres criticadors que, avans de fer opinió propia, llegescan las obras dels autors citats mes amunt. Coneixent als pares, tal vegada no s' admirarán tant del fill, per mes que sia raquitich. De las bonas fonts, també se 'n fan regarons d' aiga de mal beure.

Emperó si en perfecció de forma no hem lograt ni estrafer lo mes trist eco de aquellas superbas obras, en cambi tenim y volem tenir l' ergull d' haver vestit la nostra, un xich mes pudorosament que no pas las seuas los poetas de Roma y Lesbos.

Al Amor

Jo qu' he arrencat del arbre de ma vida
trenta canch rams marcits, ab dolsa esparsa
cantaré del amor las maravellas.
Acorts suaus, melodiosos ayres
qu' en plans y monts senyorejáu alegres,
dáume 'l secret de l' armonia pura

¿Quin triat sentiment, quina dolsesa
pot igualar del tendre amor la joya?
Nascut al Paradís, may de la terra
lo seu alé ni un sol moment s' allunya
Ab son alam tot l' Univers acotxa
Lo seu esguart es lo etern sol de l' ánima

Ab s' agulló las generas s' empenyen,
rebifa 'ls cors, rejoveneix los segles;
los novells tanys, ab son escalf poncellan,
lo llangiment en cans llunyans s' encloťa,
lo pur dalit afal-lerat rumbeja,

y 'l pler febriu, los seus encants descobre.

Herant del goig á tota porta truca
y en cada cor lo seu dols truch ressona
S' obra la flor quan son alé respira,
lo taur farest á son esguart s' amansa,
y l' hom, quan sent de llur quadrell la nafra,
rahó deixant, á los seus peus se vincla.

Rey poderós sobre tot rey s' imposa;
ab igual lley tot ser creat goberna;
dos cors amichs ab estret llas ajunta,
dos voluntats en una sola enmotlla;
de dos desigs un sol desig ne forma;
dos pensaments, gloriantlos, unifica.

Per éll, lo cel, la terra, la natura
son centre misteriós voltan y enclouhen.
Per éll, llu en lo cenit l' esplendent astre,
l' espay, per éll, á tots los mons embolca,
y 'l Buyt, qu' es jas de tan divinas obras,
franqueig li fa de sa grandiosa estada.

Si no fosses tú, Amor, ¡quan freda y erma
aquí en lo mon la nostra estada fora!

Sens tú ¡com l' arma neguitosa y trista
dins sos lligams plorant se migraria!
Mes tú per ella n' ets clara llum pura
qu' alegre tornas sa presó mesquina

Ja se que sò l' esprimotxada espiga
que un trist alé cap á la terra vincla
Sò bri d' escassa y mísera durada,
mes si ab tu faig pèl Univers ma via,
serè com rouro d' envellida soca
que, al huracá, dret y segur fa cara.

I

Los qui no teniu cor y no hi creyéu,
no 'u llegiu pas, ó si 'u llegiu .. rihéu
Los qu' hen tastat d' Amor lo jou danyiu,
mon pobre cor be 'l planyeréu .. llegiu

II

—Ah! ¿qui truca a las portas de mon cor?
—So l' Amor, per tú porto un rich tresor.
—Amor, fuig. So encar jove, tinch vint anys
y 'm fan por tos falachs y desenganys.

—No tingas cap rezel, obra sens cura,
lo tresor que jo 't duch es la ventura.
—¡Si fos vritat lo que m' ha dit ta veu!
Sols t' obro 'l cor, Amor, a n' aquest preu.

III

Versos meus ¿qui 'us llegirá?
Potser ningú, potsè encara
per mes pitjor cas, seréu
trets per burla entre riallas,
entre amichs de bon present,
de molt sabé' y pocas aulas
Qui sab' potsè' encara algu
prenentvos vol ó allargantvos,
vos fassa passar per seus
en llibres de pocas planas
Pero no, que pobres sou,
perque ningú hi fassi casa.
Mes tant me fa si ab amor
vos reben ó ab mala cara,
ab tal qu' ella 'us llija un cop,
ja estará contenta m' ánima,
que, puig per' ella sou fets,
si ella vos llegeix, ja 'm basta

IV

Las fibras de mon cor avuy bruntzeixen,
lo alé d' amor per sas escletxas passa,
lo sol que avuy mon jove front calenta,
mos infantívols anys de pau enllassa
al los anys de sahó en que rubleixen
las venas, dolls de jove sanch bullenta

S' arrel en terra ja ha clavat ma vida,
deixant alli de sa llavor la costra,
al sol, mon cor reverdeixent, cerca ayre:
mon cos al cel totas sas gracias mostra
y ja ma carn lo temps de creixe oblida
L' arma vol foch, buscant xardor s' entayra.

¿Hont trobará lo dóls abrich que ansia?
¿Hont es la pau pel greu que 'l seny li roba?
Lo mal d' amor sols ab amor se cura
Lo cor del home sols remey ne troba
en cor gentil de encisadora aymia:

lo foch del un, lo foch del altre atura.

Lo seny no pot pas ratre l' ambrantzida
que 'l pòls ne dòna á las ardentas venas;
tampoch pot l' arbre deturar la sava
que activa puja á amorosir sas brancas,
á dúl's cada any novell alé de vida,
á deixarlas de flo' y de fruit ben plenas.

Oh vèsten aany! Mon cos al cor se dòna.
Amor jo cerco y éll amor ma porta;
escalf ell puja á mas bessonas galtas;
per la dels ulls tan perillosa porta
l' Encis hi entra ab resplandent corona
¡oh Encis que tot ab ilusions ho esmaltas!

Ja rich de joya fàig alegra via,
mon seny en brassos de ilusions alena,
un altre cor mon jove cor ne busca
pera trenarhi lo que 'l meu destrena,
per pendre en éll, com prén verda llambrusca
pèl tronch del arbre qu' aprop d' ella 's cria.

Amor! amor! De via tan ardenta
cércam la fi, la bona sort apórtam,

l' instant aqueix que veig tant lluny, sigs ara.
Si defallesch (que no 'u crech pas) confórtam!
Jove es mon cor, podria esperá' encara;
mès ¿qui 'm detura 'l foch que l' aturmenta?

Mes si no dech lograr goig en ma vida,
si sols lo amarch patir vers meu s' atansa,
párem lo cor, al seny llivertat dòna,
dels ulls, qu' aixuts guspiran d' esperansa,
óbram las fonts, y un raig de ta corona
donga á mon cos una mortal punyida

V

Gentil mia donna, i' veggio
nel mover de' vostr' occhi un dolce lume
che mi mostra la via ch' al ciel conduce
Petrarca

L' amo de cor,
ella no 'u sab,
mes aixis cap
mes puresa en mon amor.
Quan los seus ulls
ne fixa en mi,
no hi sab llegí
potsé' 'l que sento jo per ella;
mes ja 'n tinch prou sentintho sol,
veyentla bella.
¡Ay, amor meu!
sols ho sab Deu
qu' ets tú lo sol
qu' aclarint va ma trista estrella.

Mil cops t' he vist
¡sempre tan pura!
¿De ta figura
com oblidar lo posat trist?
¿Com tal amor
llunyar de mi?
No 'm dol sentí'
de ta hermosor jou y cadenas.
No 'm neguis may, ni 't dolga gens,
dona sens par, de negras trenas,
ta candorosa
mirada hermosa,
qu' ella 'm descobra lo que hi tens
d' ignocents goigs y pensaments,
dintre ton cor viudo de penas.

Jo 'u callaré.
Per mi ningú
sabrá qu' ab tu
tan ferm amor lligat me tè.
Si per cas may vinguès lo dia
en que vegesses, dolsa aymia,
qu' algú la sab,
aixeca 'l cap;
qu' es ma passió tan noble y pura,

tan enlayrada,
com tu ets honrada,
com casta y noble es ta hermosura.

VI

E moun amour rèn n' esperavo
per moun cor tendre, que n' amavo
que per ama, m' acò pas mal'
T. Aubanel

Avuy n' han complert anys! Que n' era hermosa!
Per vegada primera
li parlava esmogut. ¿Quants anys passaren
des qu' amorós jo la vegi encisera?
Si n' han passat! Mes ay, ¿perque contarlos?
Sabent que l' amo com l' aymi, ja 'm basta
Tots aquells anys en un sol punt s' enclouhen.
Per mi l' ahí es avuy, l' he aymada sempre
sens gosá' 'l llavi á revelar mas penas.
Oh! com pateix lo cor sentint la febre
d' una passió qu' ha de guardar reclosa!
Si almenys no mes un cop poguès jo dirte
«T' amo, t' he amat y sempre viurè aymante.»
Llavors la vida me seria dolsa
y encar que tú ni un breu respós me fesses,
sabent qu' ho sabs, ja prou felis seria.

VII

Ma io che debbo altro que p anger sempre
misero e sol, che senza te son nulla.
Petrarca

Passeigs, teatres, carrers tot ho segeixo
y ¡ay! no 't trobo en lloch! Lo cor a voltas
diume: «Per 'qui ha passat.» Llavors glateixo
d' ansia y desig. Guayto, sospiro,
fins parlo à cops pensantme que m' escoltas;
mes tú no hi ets y quan en mi ne torno,
novament al dolor, trist, m' encoforno!

VIII

Oh meu cor
perque ets pas mort?
T. Aubanel.

Cruel dolor despres de llarga espera
¿Perque fujas instant prou desitjat?
Cor meu glateix; qui ama 's desespera
Tu estás enamorat

—

Qui sab! Potsé' algun dol ha esquivat l' hora
en que ab sos ulls donavam' nou alé
Oh, sí! esperem. Vindrá veuréla encisadora
y al goig retornaré

———

IX

Dolsos petons de Cátul, abrassadas
furtivas qu' esti enviau ab passió
lo coll de sas hermosas namoradas
¿hont sou, hont sou anadas,
que seat jo tot amor, desig ardent,
ni per un sol moment
jamay haja pogut conéixeus jo?

Jo he contemplat miradas brusadoras
y n' he begut son foch á tassas plenas,
la sanch ha donat salts dintre mas venas,
he passat agitadas febrius horas,
m' he conegut esclau sens dor cadenas
y ni una boca carmyosa he vist
qu'em preguntès jamay: «¿perque estás trist?»

X

> Se n' es anado alin ma douço amigo,
> é tèn desespera,
> fai que ploura
>
> *F. Mistral*

Lluny d' ella no hi se viure,
lluny d' ella 'm moro jo,
si no la tinch á n' ella,
que 'm fa que de me estrella
s' apagui l' esplendor.
Ay,
l' esplendor!
Anyoro son vis d' ángel,
anyoro son esguart,
lo seu posat anyoro
y á poch a poch me moro
de greu tristó' en un mar.
Ay,
en un mar!
Donzella ¿perque metas
al qui sols d' amor viu?

¿Perque en soledat deixas
mon esperit y esquexas
mon cor de dol febriu?
Ay,
si, febriu!
Si ab tú mes lliure 'm sento,
quan mes estáu me fas
¿perque 'm donas punyida
tan fonda y cruel, ma vida?
¿Perque, perque te 'n vas?
Ay,
tú te 'n vas!
Retórnam' ma alegria
y ab ella al cor sa pau;
retórnam' a la vida,
tornant tu desseguida
aprop del teu esclau.
Ay,
ton esclau!
M' es greu y dol lo viure
privat y lluny de tu
Ay, lluny de tú m' anyoro
Si tú no vens me moro,
jo 'm moro de segú!
Ay,

de segú
Oh vina, vina á escriure
dessobre del meu cor
lo nom de la Esperansa.
Que esquivi á l' Anyoransa
lo enjogassat Amor.
Ay,
si, l' Amor!

XI

Ma Muse, va dis à ma belle
dis-lui que mon cœur est près d' elle
E. Augier

Altra volta despres d' un' altra espera
he pogut contemplar son vis de cel.
¡Com son esguart ha fos de mon cor negre
de l' anyoransa la negror y 'l gel!
¡Com es vritat qu' amor ne du á las penas,
la pau, filla del cel.

XII

Planh sobre planh!

Ara aprop meu tenirla,
aymarla, benehirla
y no poderli dir «mon cor es teu.»
¿Quan ha pogut sentirla
may una pena aixis, persona nada?
y ¿com pot resistirla,
si un cop sols l' ha provada?
¿Hont es, hont es, dolor igual al meu?

XIII

Se sai cosa per prova
che conforti mia speme, non tacerla.
Tasso.

Ah, si jo oblidar podia!
Si jo poguès oblidar!
Llavoras no 'm migraria,
llavoras felís seria,
ventura recobraria
que ja may mes tornará.
Ah, si poguès oblidar!

Mes com tinch fixo l' esment
nit y dia sens parar,
perçó aumenta mon turment
no mes que un sol pensament
y prou mon mal trist jayent
qu' a la fi m' ha de matar.
Ah, si poguès oblidar!

Ni del cel la pura aubada,
ni del sol lo raig mes clar,
pot á ma vista acalada
tornar l' alegre mirada,
avuy morta y entelada,
que no vol ressucitar
Ah, si pogués oblidar!

XIV

A UN AMICH.

¿També tu 'm creus ditxós? ¿Felis me dius?
Desert d' amichs y pobre de conhorts,
sò com un mort entre un aplech de vius;
sò com un viu entre un aplech de morts.

XV

Crescit enim adsidue spectando cura puellæ
(*Propercı* —Llib. III —Eleg. XXI)

Fugim, fugim! Com mes me la contemplo
mes creix lo foch que lo meu cor abrusa,
y ma gelosa Musa,
mes se compláu en lo meu cru dolor.
Lluny, lluny entre las frescas
ubagas dels pinars y brumerosas
aigas del riu, fugim. Allí calmosas
las horas passan y s' hi adorm lo cor

De la ciutat deixem carrers y plassas
hont cada pedra 'm fa pensar en ella
allí dalt la montanya, de ma estrella
potser millorí 'l si,
potser logri arrencar sa dolsa imatge
de mon cor defallit! Potser sens vóurela
de mon magi tal volta podré tréurela
eixa pena qu' ombreja 'l meu destí.

Si, si fugim! Deixemla. ¿A que sguardarla
y beure cada punt verí qu' apaga
la vivor de mon pòls?. Lo camp falaga
ab sa dolsa quietut:
s' hi oblida 'l mòn, la dolsa pau s' hi troba
y 'l brí de l' herba y dels remats la fressa
y 'l cel y terra y tot, tot allí bressa
en pau al seny que mal nafrat hi acut

XVI

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
vere quantum à me, Lesbia, amata, mea es
(*Catul*, *LXXV*)

Ja hi sò... Lo cel es pur, la brisa, dolsa;
mes no hi trobo conhort: en tot la oviro,
en lo cel, en lo pla, dalt la montanya,
la seva imatge miro
flotant com un ensomni... Nit y dia
repós no tinch en lloch!... Melancolia
mes negra cada jorn de mi s' ampara,
solcant la meva cara
ay! llàgrimas de fuch que 'l rostro 'm creman
y 'ls desconhorts del fons del cor espreman
Aquí m' armi 's veu sola!
Res me contenta, anima y aconsola:
ni las brisas del Maig, ni 'l sol del Juny.
Fugim d' aquest torment que al pit conena
llavor de mort... A tú retorno aymia!
Val mes morir que d' ella estarne lluny.

XVII

Dona si 'us am no 'm grafxcau amor

grahin a Deu que us ha tal cos format
que nu altre cos no basta a sa valor
A. March

Era un matí d' abril, lo sol llubia,
la dolsa Primavera
son ram de flors a poch á poch guarnia,
quan ignocenta encara y falaguera
per vegada primera
jo 't vaig veure, donzella, tota pura
cor d' un amor incert, no en la espessura
d' un bosch, ni vora 'l doll d' una font clara
sino en mig d' un passeig. Molts anys fa ara
y, ves si l' amor dura,
que m' apar que t' estich veyent encara.

XVIII

Portas del goig á mon desig tancadas
obrius', mon cor en la tristor se migra,
asserenaume la negror de l' arma.
Veniu, ratjadas d' eixa llum alegre
hont se rebejan quins del dol no petjan
la fadigosa y sanguerada via
Fonts del amor, rajéu á doll brunzentas
y, caldejant mon cor, trontolléu m' ánima

—

La sanch que, dolsa, en brével vena corra,
enfebrosida, com lo llamp seguesca
tots los teixits de ma carnivol máquina,
y 'l bras qu' ert cáu, replé de vida s' alsi,
y l' ull que 's clou, abrusador se badi
Ju he vist á aucella que anyorantse anava
lo alé d' amor rejovenir la vida;

jo he vist al taur esfarahit llansarse
y un raig d' amor entebiar sa furia,
qu' amor es seny que à nova vida porta
y es gel que 'l foch d' encegament apaga

—

Jo vull amor, no en va ma testa voltan
de joventut las dolsas primaveras
no en va à la sanch, que lo meu cos aviva,
lo estrany escalf d' un dols alé caldeja,
quan ja las fullas assecadas càuhen
ó 'ls oronels afadigats arriban.
Jo vull amor, perque mon cor vol viurer;
vull que lo llamp que de mos ulls ne brolla,
en altres ulls fins à la arrel s' hi clavi

—

Badas' la rosa aponcellada encara,
al raig de sol que l' estabella tota;
ne cerca 'l boch à la nevada cabra
quan brusanta corrent somòu sas venas;
lo peix en temps del fort estiu ne cria,
que es foch, amor, tot açò dit nos prova

perçó xardor per lo meu cor demano,
segur d' haver, ab son alé, la joya
qu' Amor sols dóna als qui á sa porta trucan.

—

Tinch sa lo cos, lo cor ben jove encara,
l' esperit verge á tota emoció viva,
lo cap ben clá' y serena la mirada
no 'm rebujis, Amor, en tas hosts prentme,
y, si per rébrem dech portar cadenas,
aqui mos punys jo de tot grat t' allargo.
Ton jou, per mi, ne será camp de vida
hont floriran del dóls plaher las horas.

—

Sagnant lo cor me deixin tas satgetas,
ómplam lo pit d' enardidora flama,
fes que 'l cervell, tot aixamplantse, trobi
estret lo cau hont se remóu quan pensa.
Si ton camí sarguers y carts omplenan,
jo 'n petjaré y 'm semblará herba blana.
Si es dol ta veu, com molts passats aferman,

per mí de joya ne será canturia.
Jo 't vull, Amor, mes que lo viure 'm costis.
Si ets mort ¿qué hi fa? Jo vull morí' en tos brassos.

XIX

Nec te mea cura moratur?
Properci

Be ¿m' estimas? Respon. Jo crech llegirho
en los teus ulls que viu amor traspuan;
mes no es tú pensarsho, com sentirho
dir á tos llavis per los quals deliro.
Desfés los llassos que lo cor meu nuan
Digam lo teu pensar: si per ventura
vens a minvar la meva desventura,
si ab ton amor ne calmas mon desvel,
l' infern del cor convertirasme en cel.

XX

Per ella aleno,
per ella peno
y 'l cor se 'm migra
d' ella amorós
Qui sa mirada
tan desitjada,
poguès dir seva
fora ditxós!
    Jo la voldria
    tota per mi
    Si no m' estima
    ¿que 'm fa, morir?

Si la esperansa
que 'l cel alcansa,
me la robessen
tot d' un plegat
si dir sentia

que m' aborria,
que may jo d' ella
seré estimat,
Ay, fora nova
mortal per mi
Si no m' estima
¿qué 'm fa, morir?

Jo á Deu li prego
que, com li entrego
jo 'l cor á n' ella
pur, rich d' amor,
que á ma enlayrada
passió triada,
dóni acullida
dins del seu cor.
Si ella m' ho nega,
si fuig de mi,
si no m' estima,
¿qué 'm fa, morir?

XXI

Tu mihi sola places, nec jam te praeter in Urbe
formosa est oculis ulla puella meis
Tibul

La flor que sobre l' cor duyas posada
dessobre del cor meu sera guardada
Jo ab ma trémola, ardida y rezelosa
te la prenguí tu muda y ruborosa,
m' atrevimentt ab célica mirada
vares pagar. Oh! si, donzella hermosa
la flor que sobre 'l cor duyas posada
dessobre del cor meu sera guardada.

———

XXII

Flors y cants y fins l' estel
que dona al jorn sa llum bella,
tot, tot ho deixo per ella
que n' es lo nort, qu' es l' estrella
de ma gloria y de mon cel.

Jo no se si ho endevinat
per lo brill de ma mirada,
la passió que tinch tancada
en mon pit y consagrada
á sa hermosor y bondat.

Mes sino hu sab, tinch per sórt
encara un raig de ganbansa,
y me 'l dona la esperaransa
lo desig y la anyoransa,
l' anyoransa del amor.

Sempre 'l mon m' ha vist patí'

y m' apar qu' injust seria
que passés la vida mia
sens amor, sense alegria
havé 'l mon tingut per mi.

Despres de la tempestat
ix lo sol y tot ho alegra,
y jo ¿no podré aconsegir
qu' esbargintse, mon cel negre
quedi clar, rioll', emporprat?

Com que ne tinch per blasó
l' *esperansa* que consola,
m' ánima, avuy que 's veu sola,
en brassos d' aquella vola
per lo cel de la ilusió.

Allá, entre boyras d' argent
y cants de goig y dolsura,
hi veu la imatge mes pura
de sa anhelada ventura,
de son desig mes ardent.

Y aquesta ilusió del cor
es lo que 'm soste la vida.

si 'm te de sortir fallida,
vinga la Mort desseguida,
vinga á cercarme la Mort.

XXIII

Tandem vexit Amor
Tibul

Una flor tú m' has dat, vol d' esperansa,
sa vista 'm dona nou alé de vida
alé qu' en lo meu cor está acabantse.
Retorna al goig ma ánima entristida.
Lo cel mes pur me sembla; ara respiro.
Mes lliure 'm sento... 'm miro.

Missatgera d' amor, murtra florida,
com fresca ho has estat, tot y marcida
fins que talli ma vida
la corva dalla de la fera Mort,
sempre serás per mi tendre recort.

XXIV

Jo á qui má daré perque la estrenyi,
sino á tú que 'm tens del cor la clau?
Jo á qui m' aniré á dir que m' ensenyi
fugir d' amor, si 'm tens de grat esclau?

Ab los bells raigs de tos bells ulls, la pura
rahó mes enlayrada pert tal dot,
cau presonera y lo seu vol atura,
com au xaluda que volar no pot.

XXV

Primer perdí la esperansa
qu' as lo que 'm sostè y anima,
de primer ma jovenesa
vaja de sopte marfida,
de la gloria l' alé 'm fuji
que lo meu ser vivifica,
tot se 'n vaja, tot me deixe
fina venturas y alegrias,
mes l' amor teu no me 'l prenguis,
no me 'l prengas, vida mia,
qu' ell es l' únich qu' á la terra
ab lo seu encís me lliga.
Si 'm deixessas ¿jo que fora?
Sens ton amor ¿que faria?
Las horas me foran segles,
eterns trobaria 'ls dias.
Ne fora nau sense vela,
com esclau me migraria
y la mort, qu' á molts esglaya,

per mi fora benehida
No m' oblides, amor meva,
no m' oblides, no m' oblides.

Jo per tú tot, tot ho dono,
gloria y nom, fortuna y ditxa
que, tot axó en res ho aprenho,
no essent en ta companyía.
Las horas que sens tú passo
¡si las ne trobo de tristas!
Sense tú, lo cor se 'm nua
de negre melancolía.
Mes si lo mig rinre apunta
en tos llavis plens de vida,
si la teva má á la meva
na dóna una estreta amiga,
llavoras renaix la joya
á dins de mon cor que 's migra
y s' aclara 'l cel de l' ánima
que sens tú tant s' enfosquia
No m' oblides, amor meva,
no m' oblides, no m' oblides!

XXVI

Pura, hermosa poncella,
com la donzella
qu' á mi t' ha dat:
poncella pura, hermosa,
de blanca rosa,
dolsa alegria ab tú en mon cor ha nat

Quan vergonyosa
ella, la hermosa,
á mi 'l doná de mans tot tremolant,
si en los meus ulls llegia
l' amor que jo sentia
per ella, amor pur, cast y noble y gran,
haguera endevinat la joya mia,
y 'ls batements del cor contat m' hauria,
del cor febriu, ardent,
del cor que anava foch d' amor bevent

XXVII

D' ella 'm doná
la blanca ma,
una poncella de blanca flor.
Mentres viuré
jo la duré
sobre 'l meu cor.

Quan siga mort,
sobre 'l meu cor,
dintre me caixa posàula ab zel,
perque ella eixí
des d' allí ab mi
pujara al cel.

XXVIII

Vivamus atque amemus.
(Catul.—V)

No 'u pots negar, m' estimas mil vegadas
m' he han dit de tos bells ulls ardents miradas,
y tos llabis també, ab mots de tendresa
m' han dit ser meu lo teu amor. Recorda
las paraulas qu' has dit! Pensa en un dia
(memoria para mi de gran dolsesa)
en que 't vaig preguntar —«¿Si Deu volia,
voldrías de tot grat esser ma ayma?»
Y tú 'm vas contestá' ab front resplandenta,
paraula franca y la mirada ardenta
—«Aixís á Deu plaguès! Teva seria.»

Sent aixó veritat ¿pot lo meu cor
rebujar de ta fe lo pur tresor?

Ah! si, t' amo, t' he aymat, t' estimaré,

mes d' amor pur tan solzament, ¡oh bella!
No cap en mi desig qu' entel' ta estrella
D' amor t' adoraré.
Sempre per mi sagrada m' has de se'.

XXIX

No més tinch un amor
y aquest es ben de veras:
una donzella vull
que no n' hi ha cap mes bella

Tenim igual pensar
y una mateixa llengua,
dos cors que 'n fan sola un,
dos senys dins d' una pensa.

Jo li he jurat amor,
amor m' ha jurat ella:
si may jo la deixès,
qu' á mí la gloria 'm deixe.

No passa ni un sol jorn
que no la benehesca.
Si may me 'n sento trist,
lo seu esguart m' alegra

Quan parla toca al cor;
quan riu tot se n' alegra,
la clara font del vall
y la montanya fresca

No vull altre consol,
ni altre plaher que 'l d' ella:
que 'm deixi tot lo món
abtal qu' ella no 'm deixe.

Si may ella 'm deixès,
que Deu lo viure 'm lleve;
que vinga lo fosser,
que 'm fassa 'l clot á terra.

Mes val, que serne odiat,
esse' un pilot de cendra,
mes val soterrat ser
qu' haver lo menyspreu d' ella

Mes no m' aburrirá
que n' es la vida meva,
que si una flor jo tinch
sols ella la rumbeja;

si una llohansa faig
sols es d' ella mateixa,
que tot quant tinch li do
que fins ma gloria es sêva.

XXX

Clavell que ornores lo cap
de la meva namorada,
que vas esser testimoni
tota una nit de sas gracias,
quan en mig de balls y llums
va rumbejarte al teatre,
tal volta vares sorpendre
alguna amorosa ullada,
que tú sabrás si va ser
corresposta ab bona cara,
mes no, no 'u va ser, que finch
en ella ma fe posada,
y no m' enganyará may
ni en aquest món, ni en lo altre;
que qui una promesa fa
ab la veu del cor y l' ánima,
y ab los ulls llubents d' emoció
mig espurnejants de llagrimas,
fillas unas del amor

y altras nuncis d' esperansa,
no sab dir sino vritat
y qui diu vritat no enganya.

¡Oh clavell de mos amors,
de mos amors prenda aymada!
m' arribares á las mans
entre mig de quatre d' altres.
Si 't vaig triar á tú sol,
y axó que marcit estavas,
es perque ab ton marciment
me retreyas dolsa imatge,
imatge de una passió
que á mon cor du la bonansa
Dels altres lo fresch fullam
tan sols me causava llástima,
perque 'ls mancava l' alé
d'aquells vint anys que m' encantan
Tú d' ella vas se' elegit,
tú en son cabell anuhares,
tú 'ls batements de son pits
tota una nit vas contarlos
¡Oh clavell de mos amors,
de mos amors recordansa!
lo segret de nostre fe

no 'l digas may, ni l' escampes,
qu' ella 'n fora envergonyida,
si tú may la bescantavas.
De cap pena, ni cap dol,
tu may d' ella 'n deus ser causa,
que no la mereix qui te
com ella tan pura l' ánimo.
Jo 't guardaré sempre mes
tancat dintre de una capsa
y allí testimoni mut
ne serás de ma constancia,
de la fe que, á mon amor,
dins del cor li tinch guardada,
fe que may li trencaré
encar que la seva 'm falte
Mes ay, que no 'm faltará,
qu' etern amor va jurarme
ab la pura veu del cor
y la veu del cor no enganya.

XXXI

Un ram m' has dat. Jo vull saber qu' anclouheu
en sas fullas las flors, vull desxifrarlo
llur segret, y saber si de dolsesa
ne dech vestir mon cor ó de tristesa.

Ah, no! No será trist. Veig qu' agradivol
n' es son dictat... y á ma passió resposta
favorable li dona. Ah! tú m' estimas!
¿Es cert? ¿Será vritat qu' aquestas fullas
emporpradas y blancas de la rosa,
ne vullan dir que mon amor ja niuha
en lo teu cor de verge? ¿Es cert qu' anhelas
véurem, com jo per contemplarte 'm migro?
¿Es cert qua da mos ulls ne beus l' ardenta
alenada d' amor que 'l cor m' abrusa?
Digam, ¿l' has fet exprès?... Si?... Quina joya
pot compararse ab lo meu goig? Oh aymada!
per cada fulla d' aquest ram daria

mil vidas si tinguès y cel y terra
May mes ningú me 'l pren Emblema ell siga
de la fe que ton cor al meu cor lliga.

XXXII

Ay ¡cor meu! ne tinch tristesa
y no sé de que la tinch:
será un pressagi qu' embolca,
ab son vel negre de nit,
lo meu cor que sols alena
per tú, mon bell paradís?
Es un somni 'l que ne vincla
mon front ahi alegre y llis:
es un somni qu' envá tracto
d' allunyarl' del meu magí.

—

Una nit de las mes bellas
en somnis he contemplat.
Tot atatxonat d' estrellas
veya 'l cel y entremig d' ellas
un flam rogench he ovirat.

La meva ánima era 'l flam
y 'ls estels los ulls divins
d' un estol de querubins
que d' amor cantava un sam,
de l' espay en los confins.

Y 'm sentia fret lo cor
y ab lo flam anar volia,
y senglotava y patia,
y ab ser tant mon desconhort
ningú mon estat planyia.

Lo flam al lluny contemplava
sentint un cruel neguit
y per mes que jo 'l cridava
sempre, sempre s' allunyava
internantse en l' Infinit.

Quan de sopte, axi una veu,
trencant aquella quietut
que imperava tot arreu,
me va dir: «Espera y creu
«y lo cal no hauras perdut.

«Tenne fe y axis tindrás

»lo que tú tan de cor vols,
»aixís l' aconseguirás
»y enrera ten deixarás
»núvols, mons, estels y sols.»

Ay! la fe no la tenia
y l' ánima s' allunyava;
un instant y la perdia!
¿perque no la aconseguia?
¿perque la fe no m' aydava?

Mes la fe no la tingui
y l' flam invisible 's feu
y, en la negror, sols vegí
en lo seu lloch resplandí'
inmensa, rogenca creu.

—

Y lo somni, hermosa meva,
aquí mateix va finir.
¿Qué vol dí', esperansa meva?
¿Perque 'm tè de fe' estar trist?
Vida meva, vida meva,
allunya, allúnya!' de mi,

que son recort posa negre
lo meu cel tan pur ahi.
Un esguart teu, vida meva,
un esguart y sò felis!

XXXIII

Un amor vell ha tornat
y no 't vull mentir, aymia,
aqueix amor m' angunia
y 'm deix desesperansat

Potser del antich recort
se renovi la ventura,
potser per ell d' amargura
s' eshadalh lo man cor

Potsè á cad' hora 'l destí
un nou pensament me roba,
potsè á cad' hora se troba
mes lluny lo teu cor de mi

Tal volta los esguarts seus
los nostres cor ja separan
y, ¡qui sab!, potser s' amparan
dels batements qu' eran meus.

Com la núu de dol vestida
que á lo sol la claror pren,
ay! eixa sombra m' ofen,
m' ofen y 'm roba la vida.

Mes no, no potsé, es somniar
pensar que puga oblidarme,
qu' esser meva va jurarme
dos cops al peu del altar.

Y ho será. May ha mentit
y en lo seu dir tinch confiansa.
Ah! sura, sura esperansa
que t' anegas en mon pit!

XXXIV

¿A que ve fer la cara
malagradosa,
quan sempre has estat fins ara,
(donzella hermosa)
lo meu consol y guia, nort y esperansa?
¿Meresch jo per ventura
tastarne l' amargura
de la venjansa?

Si dels altres revias
condols y penas
¿perque la mort envias
á dins mas venas?
Que si los altres t' ofenen,
si 'l goig te prenen,
no es just que jo, sense cap culpa, siga
tractat, per culpa d' altre, ab Hey nemiga.

Si no fem las paus prompte

veurás com moro...
Mon desconort ten en compte,
mira que ploro...
mira que si no 'm mira
ta vista alegre,
mon seny delira

Baixa l' esguart qu' encara
farest me renya.
Fesme una senya
que llegir puga jo ben cla' en ton pit.
Siga, un *sospir*, *confiansa*,
un *gemech* siga *esperansa*
y un *dols esguart*, *consol* de mon neguit.

XXXV

A mi 'm juravas amor
ab ton esguart cada dia
y un matí jo sorprenia
lo teu ull viu y traydor
que al travers de las plantas del jardí
ne contemplava algú y. . no era á mi

Llavors jo vaig sentí al cor
una pena may tastada .
Tú fente la apesarada
volgueres retornarlo, sent mig mort:
mes ay! lo dupte ja may mes me 'l prens.
¿Perque 'l ten cor, si es un estrany, li vens?

Y si no 'u es ¿perque ta vista 'm llaça
ab los seus llamps que lo meu cor abrusan?
¿Perque quan nostres ulls sos raigs ne crusan
fent naixe 'l foch que 'l cor me despedassa,
no 'm dius d' un cop que ja no 'm vols á mi?
¿Viure gelós? Oh no, mes val morí'

XXXVI

Lleugeraen son pensar (com folla onada
tomba la nau y als mariners anega)
axis del cim de ma esperansa, al negre
abim pregon del desengany me tira
Sino m' aymavas, parla ¿perque dirmho
cent voltas cada jorn ab tas miradas?
¿Perque jurarmho per escrit en fullas
de seca aulina? Si 'l meu cor sabesses
com ell pateix si un desengany hi mia,
no haguerās ab un mot desfet los llaços
que á tú, vida y amor, fort me lligavan!
Per mi, per mi erats tot .. ¿Erats? Encara
ets ma ilusió ... Fins a la mort serásho!

Tú 'm vas aflamá' 'l cor y, 'l flam al veure,
espantada y tement envolta serhi
terra damunt vares llansarhi ab pressa.
Mes ja era tart!

Si lo teu cor se 'n cura
del mal d' amor, lo meu no pot guarirsen',
perque al amor tant per sancer se dóne
que, fora amor, re' 'l calma ni 'l consola.

Tú, si, rurás . Tú, per lo mon, alegre
lluhint ta joventut farás encara
llagrimejá' alguns ulls... Deu t' ho perdoni!
Jo de tot cor lo que m' has fet oblido.
May mes, may mes t' estorbarán mos passos;
may mes en mon esguart llegirás cosa
que ma passió á los teus ulls descobri,
mes com trist en son mont l' anacoreta
ab son amor divi viu y aconhorta,
aixis jo, trist, fent de mon cor un temple,
aymante irè visquent, aymante eempre
contarè 'ls batements qu' avans la joye
m' anunciavan y huy lo dol nuncien.
Déixam' aixis... qu' aixis vull fer la vida,
qu' aixis tú m' hae dampnet per sempre á viure,
y si algun cop me véus, calla y respecta
lo meu defalliment y no 'm preguntes
lo perque lo men front á terra 's vincla.
Déixam' aixis... Lo preguntarho fora
la befa amarga al desengany juntarhi
y potser ¡ ay! llavors t' aborriria

XXXVIII

Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est
Propers.

—L' aymí, 'm va motejar, Deu li perdoní
y per cada dolor que 'm feu patir,
dels goigs mes vius un doll inmens li 'n doní.
—Y perque li vols be ¿no 't feu sufrir?
—Perque jo se estimar, mes no aborrir.

XXXIX

Tal com cervo ferit, sangonent corra
vers dins del bosch la soletat cercantne,
fugint á tot esguart, y allí, sol, plora
sa mala sort y espera ab febriu ansia,
sa fi ó son guariment, aixis jo 'm planyo
y, de mon cor nafrat sentint las ansias,
sol ploro 'l meu mal fat y sol espero
que Deu la fi á ma dissort envie,
aixis jo planyo d' una amor esquiva
l' angoixa cruel que á mon esperit migra
y com remey la fera Mort invoco.
¿Que m' es lo viure a mi, si m' empresona
la joventut ab sas cadenas aspras
lo Dessengany? ¿Que 'm fa sentir encara
de mos abrils lo dols embat, si 'ls mústia
d' amor no correspost la cruel paraula?
Si tinch de viure aixis, avans mil voltas

val mes que soterrat mon cos reposi,
mil vegadas val mes que lliure l' ánima,
lliure y ardent al cel la pau hi trobi

— —

XL

Veuréu que 'us falagan
á tothora y punt,
que 'us dirán que 'us volen
fins al cap d' amunt,
que de tot se cansan
sent vosaltres lluny;
mes ¿es cert? Ho dihuen.
Jo ni créureho vull
—¿Qué será, llavoras,
si 'l judici es just?
—Pera mi en la dona
tot es fum, fum, fum!

Llansan miradetas
hont la vida hi bull,
parauletas duhen
que lo cor s' hi ajup,
prenen agradívol
ayre de conjunt,

ayre qu' enamora
per modest y pur,
mes ¿es cert? Ho diuhen.
Jo ni créureho vull.
—¿Qué será, llavoras,
si 'l judici es just?
—Pera mi en la dona
tot es fum, fum, fum.

Si algun dia 'us deixan
no 'us recordan pus,
mes si son deixadas
¡ay del seu enuig!,
ni un moment reposan,
lo seu oy ¡qu' es cru!
¿Aixó es cert? Ho diuhen
jo no 'u crech injust.
—¿Será aquest judici,
que 'l primer, mes just?
—Pera mi la dona
sempre será fum!

XLI

—Vida meva, vida mia! »
li cridava senglotant;
mes ella, no 'm responia
y de mi 's 'nava allunyant
cada dia, cada dia.

—Ton amor que tan jurava
esser meu eternament
¿que s' ha fet qu' avuy se acaba?—
Mes, ella, per mes torment
s' allunyava, s' allunyava.

Y jo sol, de tot duptant
ple de fel y de neguit,
á la Venjansa invocant...
mes no, es mon cor massa gran
per un ¡hoste tan petit!

Y encar que volguí aborrirte
ab tot l' oy que 'm doná Deu,
y oblidarte y malehirte...
acabí per benehirte...
¿Quin amor es com lo meu?

XLII

Cor de dona es panell que tot vent gira,
bolva que 'l vent se 'n du, feble guspira:
qui en ell espera, d' esperar se cansa
y sent morir dins seu fé y esperansa.

—

Per sempre mes, ja está acabat ¡mon Deu!,
sols queda 'l buyt á dintre del cor meu!

¿Per sempre? No 'u puch di': ab una mirada
me fará son esclau altra vegada.

XLIII

Altres viuhen d' alegria,
jo visch content ab mon dol
En cada llàgrima hi trobo
de dòls conhort tot un doll
ab cada suspir eixampla
las seuas alas mon cor.
Si s' ha fet per mí la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

Jo he nascut per les angoixes,
de mon fat content ne só
lo dol ne te sa dolsesa ,
com te la joya lo plor
Jo sols vull d' aquesta terra
las espinas de las flors.
Si s' ha fet per mí la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

Lo meu llavi si 's bellugá

es per parlar de dissort,
si lo meu cor esbatega,
no es pas lo plaher son mon;
si mos ulls lo cel oviran,
es que 'n sento migransor!
Si s' ha fet per mi la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

Tinch cor negre, no me 'n planyo,
lo perque 'l sab lo Senyor.
só com la trista formiga
que no te punt de repós,
ab cada jorn á ma vida
hi ancadeno greuges nous
Si s' ha fet per mi la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

So tan fet ab la congoixa,
hi estich tant be ab lo dolor,
que la joya 'm dona pena
com al qui n' está de dol,
que las riallas dels altres
son punyidas pel seu cor.
Si s' ha fet per mi la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

Quan ne guayto 'l sol que munta
rialler, tot vestit d' or,
quan veig frescas primaveras,
alé de vida per tot,
llavoras si que jo 'm migro,
pus so estrany á tot aixó.
Si s' ha fet per mi la pena
¿ perque desitjar lo goig ?

Mes quan las fullas s' assecan,
quan s' ompla 'l cel de negror,
quan lo llamp pel cel serpeja
y quan ne retruny lo tro,
llavoras mon pit s' aixampla
car sent l' alé de la Mort
y ella ha de ser de mas penas
lo mes cert y actiu conhort

XLIV

Ningú en mi pensa,
lo cor se 'm nua
y a l' altra vida
me 'n vaig planyent,
com tortoreta
sense companya,
que va morintse
d' anyorament

D' amor vessava
l' ánima meva,
creyent trobarhi
l' amor al mòn,
nagras falornias
sols en ell troba
y d' anyoransa
d' amor s' hi fon.

Pobre animeta
del cel eixida,
lloch de ventura,
de dols anhel
¡ Com tu l' anyoras
cell lloch de vida !
Com triga l' hora
de torná' al cel.

Si almenys tinguesses
en est desterro
company de penas
per plányet' prou !
Si tas ardentas
amargas llágrimas,
com beu la terra
las que 'l cel plou.

Una ma tendra,
d' amistat filla,
de tas parpellas
las recullís,
lo teu passatge
d' aquesta vida
ay ! no, no fora

llavors tan trist.
Mes ara, rústechs
semblants sols trobo
que de mas penas
gens de cas fan,
y van mas ànsias
pèl vent perdudas,
pèl vent mas queixas
perdudas van

Pobre animeta
que d' amor ploras
la terra deixa,
no es lo lloch teu
Al que tu anyoras,
al Etern dia
retorna alegre,
t' hi espera Dèu.

XLV

Non nihil adspersis gaudet Amor lacrymis
Propers

Amor, tu 'm vas promete la ventura
y ¿ que m' has dat? Un calzer d' amargura!

ENTREMIG.

LO SOMNI D' UN BOIG.

(1) Tot aquest *entremès* res té que veure ab lo demés de l' obra, per tant, qui no 'l vulga llegir pot passarlo per alt

LO SOMNI D' UN BOIG.

Llocb agradable al peu de una montanya hont hi ha gent que puja y gent que hi vol pujar

L' OMBRA.

Al cim aquell hem d' anar
¿ Hi arribarem ?

L' AMICH.

Si no 'ns priva
la gent, es fácil

L' OMBRA.

¿ Qui arriva
que veig cap allí guaytar ?

UNA TORTUGA *qu' arriba guaytant la montanya y sens veure l' Ombra*

Tots los camins ja son plens
y jo tindré vigilancia
per salva' aqueixa distancia,
molt te que fer, si la vens
No ha volgut conçells de mi
y no m' ha fet barretada

(Adonantse de l' OMBRA *y correnthi ab los brassos oberts.)*

Ola! Amich! Una abrassada!
M' alegra véurehos aquí

UN MUSICH, *passant entonant una melodía*

Eixa nota es falsa, *re*,
re, *re*, *re* no vaig á to.
si no 'u entono millò',
la canso no valdrá ré'.

LA TORTUGA

¿Que diu lo músich aqueix?

L' OMBRA.

No he sentit

L' AMICH

Taral lejava.

LA TORTUGA

Oh! m' ha semblat que parlava
per mi

L' OMBRA

Per vos? ¿Que 'us coneix?

LA TORTUGA, *ab modestia*

Ab mi tothom conaxensa
te feta y respecte 'm du

L' AGULLÓ, *passant depressa cap à la montanya*

Tuturutú, tut, tut, tu
Ho diu, pero no s' ho pensa

LA TORTUGA, *tombantse enfadat*

¿Qui 'm desment?... Ah! un bon amich
al qui tinch amor coral
Ni 'us enfada, ni 'us fa mal,
lo que 'm diu, ni 'l que li dich

(A L' OMBRA, *signantli la montanya*)

Penséu arribá' a dalt? eh?

L' OMBRA

Si, ja que tothom ho fa

LA TORTUGA

Aixi 'm plau, clar com la *a*.

L' OMBRA

Si, es mes clara que l' *e*.

LA TORTUGA

En aixó hi ha molt que di'

L' OMBRA

Fins en si tè pals la lluna.

LA TORTUGA

Oh no hi ha dupte, tot d' una
se 'm dona la rahó a mi

L' OMBRA

Donchs vos deixo la rahó
¿veniu amunt?

LA TORTUGA

Penso anarhi
No sé si podrèu pujarhi:
tanta gentada fa po'

L' OMBRA

Com penso enfilar pel dret,
molt será qu' errem camí.

LA TORTUGA.

Tenint fe, no 's pert camí.

L' OMBRA *al Amich.*

Anem, que m' agafa set...
Allí dalt diu qu' hi ha una font
de gust al paladar grat
¿Un barranch? .

L' AMICH

Per cell costat,
si no m' erro, veig un pont
(Un remat dexays destorba de passarhi ab crits y remugaments á l' OMBRA *y al* AMICH.*)*

L' OMBRA

Ala, allá, remat de bens
qu' havéu fugit del pastó'.

L' AMICH

Oh! hi fan remat de debò
Que llana! ¡Guayta quins blens!

(Tot lo remat gira cua y fuig.)

UN ESCOLASTICH, *enrahonant ab ell mateix.*

Si ell es bu, fa dos ab jo
convé l' hu ser conservat,
donchs sentne dos, ma unitat
del singular pert lo do.
(Fullejant un llibre que té á la ma.)
Si la llengua jo la sè,
no es escrit en llengua meva
y si la bona es la seva
¿perque no la sè també?
(Deixant lo llibre y prenentne un altre.)
Axò es cla' y es escrit meu,
y axò es lo llum, la vritat...
Oh! vina, Inmortalitat!

L' OBLIT, *pegantli una puntada de peu al llibre.*

Aqui m' envia en nom seu.

L' AMICH, *á l' Ombra*

¿ L' has conegut?

L' OMBRA.

Prou y bé.

UN ESTÚPIT.

No hi ha altre saber que 'l meu
Jo 'u se tot, y fora Deu,
ningú sab mes del que sè

UN SABI

Fora tot res queda aquí.
Quedantmhi jo, tot hi queda

UN XIMPLE, *que vol passar, pegant un cop á la pantxa del sabi*

Aquest home tot ho enreda
y 'm tapa de ple 'l camí

LO SABI

Vaya un cop No 's pot parlar
que un no 'n surti geperut

L' AGULLÓ, *tornant á passar.*

Turururu tut tut tut
qui va al ball tè de ballar.

LO SABI

M' ha semblat sentí' una veu
que la tinch molt coneguda

L' OMBRA, *pujant per un llock aspre.*

Aixó d' aspecte ja muda,
ja no sè hont posar lo peu.

L' AMICH, *ensenyant, á l' Ombra, unas larvas que llegeixen al peu de una paret que 'ls ha tancat lo camí.*

Guayta, ¿veus?

L' OMBRA.

Que fan?

L' AMICH.

Llegeixen.

¿Acostémnoshi?

L' OMBRA.

Bè, anem.

L' AMICH.

D' amagat escoltarém.

L' OMBRA.

Si, perque 'ls veig y 'm coneixen.

LAS LARVAS, *(rient.)*

Ha! ha! ha!

UNA D' ELLAS

Ja que 'ns atura
aquesta paret y 'ns priva
d' arrivá' allí hont sols arriva
qui té mes pit y mes dura
la pantorrilla, seguim,
disfrutem de sa armonía
justament fa molt bon dia
y temps per ferbo tenim.

(Llegint.)

Oh Musa, escolta: deixa per los sabents gramátichs
lo arrenglerar los mots en ordre simetrich,
lo batejarls, ab noms qu' ells volen fer dogmátichs
los pensaments teixits per lo teu geni viu

Allúnyat de la via de la ficció trillada,
no sias com lo poltro que ja n' está bridat,
mes val ab las crins soltas, aquell, lliure en la prada
que no arrossegant carro de contxa y d' or crostat

Anem al bosch, y allí da flors tota voltada
damunt de l' herba tova jaguda 'm contarás,
lo goig inmens que dona l' ardent, febriu besada
al cor d' una donzella que té l' aymant pel bras

També dels aspres ceps me 'n contarás las glorias
y quants Amors en ellas ses teyas han encés

me diras, tú qu' ho sabs, de totas sas historias
d' amor, quins, y quants son los segrets de mes pès

Jo 't donaré una copa en pach de lo que 'm digas
la vaig comprar un dia en un mercat llunys,
ne diuhen qu' ella acosta las horas mes amigas
dels plers, de quinas l' home mes desitjós está

UNA LARVA

L' orella m' has fet mal be

UN' ALTRA

No vull sentir disbarats

UN' ALTRA

Fora! fora! Tots plegats
a fer cendra

UN' ALTRA

De primé'
judiquémlos. Siguem fins
ó al menys semblem' ho.

TOTAS

A fer foch.

UNA

Los cremém á poch á poch?
¿Tots d' un plegat ó á bocins?

L' AMICH, *à l' Ombra.*

¿Aquests llibres no son teus?

L' OMBRA

M' ho sembla

L' AMICH

Y ells?

L' OMBRA

Benehits,
que quan eran mes petits
tots volian se' amichs meus.
Deixémlos cantar, qu' es vell
això de la ingratitut.

LAS LARVAS, *tot fent rodona al foch.*

Fins lo fum empesta y put.

UNA LARVA XISTOSA

Com no? si es such de cervell!

L' AMICH

Lo veure eix ingrat estol,
cap mica de be 't pot fe'

L' OMBRA

Si es just lo seu vot, fan bé.
Si es que siga injust, no 'm dol
Deixémlos y anem cap dalt.
Ay! las camas ja 'm flaquejen.
Eixes parets que blanquejen
¿no 't semblan ser d' un hostal?

L' AMICH

Be ho apar

L' OMBRA

Anémhi 'ls dos,
mes que sia ab molt travell.
Vaig rendit. Si tè un cavall
podrem seguir.

L' AMICH, *cridant al hostaler*.

Ola, vos!
¿Tindriau un cavall ferm?

L' HOSTALER

¿Vol aquest que may se cansa?

L' OMBRA

¿ Com se nomena?

L' HOSTALER

Esperansa.

L' OMBRA

Ja 'm convé semblant referm.

UN MÚSICH, *veyent venir l' Ombra á cavall*

A cavall! Bon animal!
Oh, jo l' entrebancaré.

(Lo cavall lo tira á terra.)

M' ha tirat á terra. Be.
Me 'n venjaré; 'n diré mal.

L' AMICH

Has fet caure aquest que passa.

L' OMBRA

Ell s' hi ha tirat que jo no.

L' AMICH

Oh! Y, al caure, ha fet un só
lo seu cap com de carbassa.

L' OMBRA

D' altres ne caurán encara,
si 'm venen á fer trabeta.

UN PÓETA, *que vé de lluny cridant.*

Pas! pas! qu' arriva un poeta,
qu' escriu d' amagat del pare.

UN ENCONGIT *encaminant ab l' Ombra*

Adeu!

L' OMBRA

Adeu.

L' ENCONGIT

Las delicias
d' aquell lloch te faran mal,
crian malestar mortal.

L' OMBRA.

Sempre 'm dus bonas noticias.

(L' encongit se 'n va.)

Aquest ab lo qui he encaixat
es un altre.

L' AMICH.

Bon amich?

L' OMBRA.

Per part fora, no dich.
Per part de dins, vas errat.

L' AMICH

Crech que miras ab rezel
á tothom sense rahó.

L' OMBRA

De tothom desconfiar? No.
Faig com lo fum, busco 'l cel.

UN INDEPENDENT, *guaytant á l' Ombra*

Planyo al que passa ab excés,
tothom d' aquí, mal ne diu.

L' OMBRA, *al amich*

De segur qu' aquest no escriu
ó be ho fa ab desinterés.

ELLA

Fes ton camí de dolor,
y riute del seu deliri,
si 't donan la del martiri
jo 't daré la del amor.

L' OMBRA, *arrivant al cim.*

Ja hi som, ¡ prou nos ha costat !

L' AMICH

Si, mes lo fi s' ha obtingut

LA TORTUGA, *sorpresa.*

Ja beu arribat ? ¡ Benvingut !
Ja sou dalt? Ben arribat !

LAS LARVAS, *des de baix cridant.*

Que 'l tragum ! Qua baixi ! Guerra
á n' aquest que res l' atura.

L' AMICH

Que crida tanta criatura ?

UNA LARVA, *cridant.*

Ha tirat un boma á terra.

LA TORTUGA, *dirigint sa veu á las larvas.*

No senyor, no deu baixá'
perqué... es dalt y.. en fi.. ja hi es.

(á l' Ombra.)

Pero jo 'us ho dich, cap mes
com beu pujat, pujará.

L' OMBRA, *apart al amich*

¿ L' has entés ?

L' AMICH.

Jo, no

L' OMBRA

Ni jo,
y axó qu' en català ho diu.

L' TORTUGA, *á las larvas en baixa veu.*

Xiuléu; mes no 'm descobriu

(a l' Ombra com planyentla.)

Son canalla' de debó !

L' AGULLO, *cridant.*

Ah, beneyt ! Cri Pasqual !

UN XISTÓS

SIETE TURCO, NON TI CREDO

UN DESPREOCUPAT.

A mi se me 'n dona un bledo

UN AUTOR DRAMÁTICH

¡ Quin bon cop per un final !

LA MÚSICA

¿Quina martxa?

LO MÚSICH MAJOR

Tot seguit
la que 's toca al fer l' embrolla

AQUELL

Eixa música sorolla
lo meu cor dins de mon pit

L' OMBRA

Ha ! ha ! ha! Quantas tragedias
per un cap que re' 'l trastoca.

L' AMICH

Pósali 'l dit á la boca.

L' AGULLÓ, *cridant*

Mort y tot fará comedias.

CHOR D' EXCOMUNICATS

Lo qu' avuy sembla or
demá será aram,
lo temp guardará del çer nostre cor
y, per' la veu tendre del melós reclam

enginyós y astut,
tindrem tots á l' hora, quan acabi 'l sam
de pau y d' amor,
la orella del sort,
la llenga del mut

LOS JOCHS FLORALS, *mirantse la capa.*

Quanta arna! L' ham feta bona!
Quasi no 'm puch embossar...
Ja no sò *de Barcelona:*
sent aixís ja pot passar.

UNA ESPERANSA, *ab gorra de cop.*

No triga pas la epidemia
mes á passar... ¿De las es
quants som? A veure. Un, dos, tres...
¿Tres? Ja puch fer l' Academia.

UN EQUILIBRISTA.

Jo trobo que 's pot ser negre,
y trobo que 's pot ser blanch,
perque la sanch sempre es sanch
tant si es de un blanch com d' un negre.

MESTRE JAN, *ab una flor a la má.*

Lo guanyá' aquesta flor fina

m' ha costat una disfressa;
de senyò' haguera fet fressa,
n' he sortit ab barratina.

LA MORT, *des del cim mes alt de la montanya.*

Los uns ne portan á vendre
als altres. Y, perque, al fi?
Per res. ¡ Si tot lo d' aquí
será cendra, será cendra!

(*Romp la música ab la* CANSÓ DELS DESENGANYS. L' OMBRA *s' fon. Quietut general.*)

FI DEL ENTREMÈS

XLVI

—Torna á mon jou ton cor ta dolsa aymia
s' anyora, 's dol y 't plora cada dia.
—Ja un cop m' has enganyat. Tú la ventura
me vas prometre un dia, y en lloch d' ella
vas anegar una jovenil estrella
en un mar de congoixa y desventura.
—Enganyarte? Perqué? Tú t' enganyavas,
qu' erradament quant veyas judicavas.
Infiel la creue y, vés, guayta com plora
lo teu allunyament. Ja de sas galtas
las rosas han fugit. Si tú li faltas,
morirá. ¿Que s' han fet aquellas horas
en que 'ls dos ne teixian ab gaubansa
lo pur vel del amor y la esperansa?
Creume, dónam la ma. Te duré à n' ella.
Torna al cel del amor ta clara estrella.
Guayta, mírala alli trista, passada.
Que fas? No veus? ja riu. una abrassada.

XLVII

Com! ¿No? ¿No era vritat? Tu be 'm volias
y per vergonya 'l llavi clos guardavas?
Es dir qu' alló que desengany jo creya,
era lo alé del teu amor puríssim
que, enjogassat, ans de parlar, la pua
de falsa gelosia al cor meu duya?

Ah! ¿Volias saber si ab fe t' aymava,
fentme sentir de la congoixa amarga,
lo fre que deixa sense vida y esma
al cos que alegre y confiat respira?
T' ho perdono de cor — Si, si, m' aymavas
y cert ne sò y descansat aleno.

Angel del cel, sota tas puras alas
acotxam' dia y nit, teu, teu vull esser
fins que la viva resplandor eterna
mon esperit embolcallat ne deixe.
Y encara allí, regne d' Amor, serásma
companyera, si nostres volers cobla
Deu ab un llas de la eternal ventura.

XLVIII

Ja que 't so donat la pena,
també te la vull curar
dihente que, si tú ploras,
també á mi 'm veuras plorar
aixuga tas llagrimetas
d' eixa carona de cel,
aixúgalas, dolsa aymia,
que no tinch lo cor de gel.

Prou te deya jo paraulas
que may las devia dir,
¡ malehit sige aquell dia
que me 'n vaig engelosir !
Aixuga tas llagrimetas,
ni may que 'l plor s' inventès!
Aixúgalas, dolsa aymia,
que no hi tornaré may mes.

Tú has patit; mes ay ! hermosa

jo ¿ com he passat la nit ?
Pensant ab tú á totas horas
ab lo cor ple de neguit.
Aixuga tas llagrimetas,
no 'u so fet expressament,
que no tinch tan xica l' ánima,
ni tinch lo cor tan dolent.

Vaja, alégrat. Una ullada,
una ulladeta de mal,
y mon sol que va á la posta
tornará á aclarir mon cel
Aixuga tas llagrimetas
y perdónam de bon cor,
quemay mesper mi entas galtas
tornará á perlejá' 'l plor,

que jo sempre á totas horas,
ne diré per tot arréu,
que t' estimo, que t' adoro
que mon cor y giny son teus.
Vida meva, ánima tendra,
que jo, injust, he fet patí',
si 'm perdonas, cap mes dia
te podrás queixar de mi.

XLIX

Eram prop d' una finestra
que al jardí florit donava,
quan tú prenentme una ma
ab l' altra vas deturarme.

Te 'n recordas? Tu vas dirme
—No perdis, no, la esperansa
»del amor que 'l cor t' agita,
»del amor que 'l cor t' inflama

»Lo teu amor en mon pit
»hi tè favorable estada.
»Júram ' que sempre 'm voldrás,
»júram sem pre mes aymarme.»

Y ab tremol accent febril,
jo vaig de tot grat jurartho
«Sempre» vaig dir, y altre «sempre»
al meu «sempre» vas juntarhi

No crech que tú 'l trenquis may
aquell jurament que 'm dava
la pau, lo goig y la vida
que de mí anavan llunyantse,

Perque si may lo tranquesses,
fòrat martiri per l' ánima,
la veu del cor, que 't diria.
«*Sempre* vas dir y ara hi mancas.»

L

Sota las altas voltas
de solitaria esglesia,
de llantia ampla de plata
á la claror mig trémola,
ella ab la má febrivola
y la mirada tendre,
la meva má ab la seva
furtivament va pendre,
sobre 'l seu cor, ab ánsia
entre sas mans va estrényela
y ab baixa veu va dirme

—Sempre t' aymaré, sempre:
per testimoni invoco
da ma coral promesa,
d' eix altar que 'ns acotxa
la venerada Verge —

Y de sos ulls caigueren

dos llágrimas ardentas,
mentre ab la veu de l' ánima
jo al etern Deu li deya:

—Baix ta protecció santa,
siga eixa amor eterna
que grani en las alturas
lo qu' ha fet fló' en la terra,
qu' es en lo cel hont niuhan
los amors de poeta!—

———

LI

«*Sempre*» m' has dit! Al últim de tos llabis
la promesa ha escapat que 'm puja al cel
Jo crech en ton amor y en lo teu sempre,
qu' ha esbargit del meu cor lo dol y 'l fel

Crech en ta fe y en lo teu dur confio,
com crech, ulls cluchs, en lo bell viure etern.
No vull pensa' en un desengany que 'm fora
caure del cel al fondo del infern!

LII

Sempre es avuy lo anhel y la esperansa
d' un pur amor ab belle eternitat.
Sempre será per naltres la gaubansa,
quan dalt del cel trobem felicitat.

Sempre es lo alé, que nostres cors huy cansa,
creuhant l' espay, ardent y apresurat
y coronantlos ab los raigs que llansa
allí en lo cel la eterna llivertat.

Si joya tal los nostres cors desitja,
si nostre amor mereix qu' aytal ventura
lo foch del pit ab son alé nos tempre,

patim avuy, tot esperant la ditxa
qu' ha d' arribar apres de nit escura.
Preguem á Deu que nos atansi 'l *sempre*.

LIII

Per ella penava
per ella 'm moria,
per ella sufria
lo que no 's pot di',
perque 'm figurava
que no m' estimava,
que nos recordava
pas de ella mi
    Mes ara que probas
    tinch del seu sentir,
    com sé que m' estima
    ja no en vull morir.

Lo cel ple de vida,
del sol la llum pura,
la pau, la ventura
tot m' alegra 'l cor
Ja s' es esbargida
la boyra tapahida

que sens fre, ni mida
me duya á la mort
Donchs ara tinch probas
de lo seu sentir,
sabent que m' estima
ja no vull morir.

Hermosa donzella
que 'l bon Deu m' envia
per posá' alegria
llá hont de mort hi ha 'l gel,
que 'l Senyor, ta estrella
fassa encar mes bella,
siga la clau ella
que m' obri lo cel.
Ara que tinch probas
de lo teu sentir,
com se que m' estimas
ja no vull morir.

———

LIV

Sí, sera cert lo teu voler, no 'l dupto
en ton bell cor sols nia la vritat.
Meva serás eternament, com sempre,
pel Dèu del cel, ser meva n' has jurat.
Res d' aqui 'l mon, tenintc á tú, jo anyoro;
en tú jo visch, per ton amor jo 'm moro,
si, vios y morts y 'ls que vindrán y 'ls d' ara
«ella, dirán, semore fidel li ha estat.»
Rich de content, quan penso en lo que pensas.
Ay! y ¿com no? si sé que 's pensa en mi
Somnis que tens, si no son mene los llensas
mes lluny que 'l vent de seca palla 'l bri
Ets tú mon sol, hont mon amor s' aviva,
vera es ta fe, a tracte estrany esquiva,
al meu amor tan sols obras ton si

LV

No 't sapiga greu, amor,
si 't pregunto si m' estimas,
que si jo sempre poguès
sempre t' ho preguntaria

Cada vegada dius sí
y cada sí 'm dona vida,
com mon cor mig mort está
vee de sas si 'n necessita.

Cada cop que tú sí 'm dins
l' ánima meva s' agita,
y es que li ve un dolç recort,
recort qu' ella mes estima

Recorda 'l jorn venturos
en que aprop teu te tenia
y en que tú de fit a fit
fins l' alè te li bevias,

Y com un eco armoniós
de dolsesa peregrina
un sí sent que la commóu,
lo primer qu' ella sentia.

No 't dolga pas donchs, amor,
que 't pregunti si m' estimas,
que si jo sempre pogués
sempre t' ho preguntaria

LVI

Devant me veig de grants dolors un munt
(*cants d' amor XXII* A. MARCH)

Lluny de tú y en soledat
¡ quan llarga ha sigut la nit !
La frisansa y lo neguit
son agulló m' han clavat
y han deixat ferit de mort
lo meu cor.

T' he vist á la viva llum
del teatre, encisadora
y la martirisadora
gelosia que 'm consum
m' ha fet veure per mon greu
¡ pobre cor meu !

que un' altre á ne 'l teu costat
tas miradas ne bevia

que 't parlava, que sentia
de ta veu que 'm te encisat.
Mes no, no, primer la mort,
qu' es meu ton cor

¿No es cert que tu sempre ab mi
has pensat seguidament
y que ton pur pensament
estava ben llluny de allí?
Oh sí! No, no dupto pas
no 'm mancarás

Mes prega junt ab mi á Deu
que m' allunyi, dolsa aymia,
exa fera gelosia
qu' enmatzina lo cor meu;
car de gelosía 'l cor
també 'n mor

LVII

La vida es la mort;
la mort es la vida,
la vida es l' amor,
l' amor es la vida
la vida del cor

*

LVIII

Ella plorará,
jo no la veuré,
mes alla d' allá
jo la esperaré.

Ella m muntara
tota feta amor,
meva la fara
lo divi Senyor.

Meva eternament!
Oh plaher sens fi!
Oh anhelat content!
No 'm fa por morí'.

Com los cálzers junts
de bessonas flors,
creixarán per punts
nostres bells amors.

De la seva essencia
confondrán lo alé,
del Senyó' en presencia
no anyorarém re'.

Qu' es tot ditxa pura,
tot es goig allí.
Qui hagués tal ventura!
No 'm fa por morí'.

LIX

Ja sa joia
madeixa 'l dia
ne descapdella que 'l jorn consum,
y de l' Aubada,
deixa voltada
la fresca testa, de raigs de llum.

Dins de l' arbreda
quieta y freda
tranquil refila lo rossinyol,
mentres espia
des d' allí hont cria
ab fixa ullada lo eixir del sol.

Tú dorms encara,
de ta vau clara
lo to agradívol no sent la vall
Jo que t' espero

me desespero,
mon plor resbala galtas avall.

En ta finestra
veig la ginestra
que vaig dornarte content ahi.
Mes ¿qué 'n faig d' ella
si allí ta bella
mirada tendra no hi ha per mi?

Surt, dolsa aymia
Surt que, lo dia
ja sa corona d' or s' ha posat
Complascent sigas.
Veurás, si trigas,
d' una d' espinas mon cor voltat.

LX

Ella y jo vora la platja
assentats tots dos estavam;
jo contemplava lo cel,
ella contemplava l' aigua.

Jo li deya:—Angelet meu,
del meu amor, vida y ànima,
ma passió es com aquest mar
inmens que l' horizó talla.—

Y ella 'm deya:—Vida meva
¿ab eix mar tu la comparas?
Per mes qu' ell ne siga vast
trobe una fi en tota platja.—

—Donchs lo meu no tindrá fi,
será etern com ho es l' ànima,
com lo alé de la virtut,
y com la bellesa dels àngels.

¿Véus eixa onada que 's romp
perseguida per un' altra
á qui empeny una tercera
de cent mil mes apretada?

Aixis tos recorts penetran
en mon cor qu' avaro 'ls guarda,
y, gelós d' ells, quan ets lluny
los guayta, 'ls conta, 'ls repassa

Dins d' ell en dias de febre
negre tempestat enlayran,
tampestat qu' en xica nau
ma fe vacilant ne passa

Mes ne vens tú, y com lo sol
dels núvols la furia amayna,
axis ton esguart al punt
son alterament amansa

Y llavors jo á can d' orella
te repetesch la tonada,
d' aquella cansó d' amor
que ton cor de goig fa batre

Y tú 'm dius.—«Oh, si! Tu ets meu!»—
juntant als meus los teus llavis
y nostres mig closos ulls
mig veuhen lo cel dels angels.

LXI

So la nau balandrejosa
que, va retallant lo mar,
fugint la cima negrosa
d' escull que costa esquivar.
Si 'n fujo sens rébren' pena,
si men cor sols de goig plora
á tú t' ho tinch d' agrahir
Tú n' ets lo timó que 'm mena
cap á port segú á tothora
no deixes al que t' adora,
sino ¿qué será de mi?

Jo 't veig bella en la estrellada
de la nit d' estiu ardent;
te veig bella en la nevada
boyra que fa corre 'l vent
Te veig en la selva ombria
y en la prada floridora
y en la flor del llessamí

y sempre 't trobo joha
sempre 't trobo encisadora,
no deixes al que t' adora
sino ¿qué será de mí?

Y si canto, l' armonía
per tú me la dona 'l cel,
si es ardent ma fantasía
tú n' has fet allunyá 'l gel
Ets la font de ma ventura,
ets la brisa enbaumadora
que ma lira fa brunzí.
Si m' ánime 'l vol ature
d' aprop teu es que 's veu fora
No deixes al que t' adora
sino ¿qué será de mí?

Que 'm fa a mí que gent negada
te mormoli en baixa veu,
jo sols crech una vegada
y, en tú crech, com crech en Deu
L' arma mia va vestida
pera tú sempre a tothora
d' un amor que no es d' ahí,
fes que creixi sense mida,

fes que creixi abrusadora.
No deixes al que t' adora
sino ¿qué será de mi?

Tè l' aucell sa cantarella,
lo perfum ne tè la flor,
clara lium ne tè la estrella
y tè 'ls afectes lo cor.
Jo ab mon cor hi tinch juntada,
com va junta al sol l' aurora,
l' amor á tu sense fi.
Si jamay deu fer mimvada,
del mon tréguim la Mort fora.
No deixes al que t' adora
sino ¿qué será de mi?

———

LXII

Lo sol potent quan ix del mar alegre,
riolè', emporprat, tothom joyòs admira.
Quan de lo cel lo alt logre aconsegre
encara, ple d' enveja 'l mon se 'l mira

Mes ve 'l cap-tart y esblamahit se tira
del aspre mont detras la cima negre
y, la espatlla tothom llavors li gira,
per mes que com avans sia bell é integre

Aixi es 'l amor Ne som a la muntada,
seguimne, donchs, la via resplandenta,
entre vius goigs contem s' alegre aubada,

cantemne lo dolsor ab que nos tenta
y aixi al vindre per ell la devallada
nos quedarà 'l recort que als cors alenta

LXIII

Deu va dir al cap un dia
«—Jo vull millorar ta sort
¿Que vols?»—Y 'l cap responia
«—Un tresor —»

Y al cor, que quan ho sentia
s' estremia,
s' estremia de dolor,
Deu li deya—¿Que vols? Tria »
Y 'l cor, aixis qu' ho sentia
tot seguit li responia.
—Vull amor, no mes qu' amor!—»

LXIV

Anima meva, es tan cert
que no mes jo visch per tu,
que, fins somiant, si 't veig trista,
trist mon cor desperta al punt
No puch veure en tas pastanyas
ni una llàgrima, ni puch
sentirte planye, donchs penas
soposan los planys. Ab tu
visch mes content que l' aucella
en son boscb. Eta l' aixapluch
hont, quan lo dol m' amagransa,
trobo grat redòs segur.
Quan violera 't contemplo,
tota ma tristesa fuig
y 'l cel negre que 'm voltava,
com si 'l sol ne fosses tu,
arrambant sas nuvoladas
allá d' allá, lluny del lluny,
clar com cel de primavera,

blau y pur sobre meu llu,
donchs es cert, ánima meva,
que no mes jo visch per tu.

Angel meu, tu ets la coloma
qu' en son bech la branca hi du,
nunciant pau á ma vida
que del mon viu entre 'l bull.
Tu lo cor que 'm defallia
has revivat, y per tu
de la vida que 'm pesava
ara avaro 'n só y la vull.
Contemplanto á tu, las horas,
no 'm son horas, son minuts,
moments d' un cel que en la gloria
está reservat pêls justs.
Mel pura de rica bresca
que l' Amor fa en lo sen buch,
ne son de ton llavi tendre
los besos que 'l meu hi cull.
Vida meva, estimem' sempre,
qu' aixi al cel tindrém refug,
que l' esguart teu n' es la guia
que á la gloria 'm te de dur.
Angel meu, esguardam' sempre

ab tos negres brillants ulls,
qu' ells lo sol son de ma vida,
qu' ho veig tot, sens ells, escur,
qu' ay! n' es cert, ánima meva,
que no mes jo visch per tu

LXV

Un aucellet va pel cel
de cant mes dols que la mel
y de vol que may se cansa.
¿Com se nomena?—Esperansa

Y un altre tot abatut
negre, esgarrifós y mut,
que fuig de la claredat?
—Se diu Incredulitat.

Donchs be, dintre de mon cor
tots dos ferits m'hi volian
y 's picavan, perseguian
pera quedarshi 'l mes fort.

Pero jo me 'n só adonat
quan anavan escolantse
y he salvat á l' *Esperansa*
matant la *Incredulitat*.

LXVI

Si fos aucellet de gabia,
no pas aucell volador,
de segur que 'm comprarias
per tenirme al vetllador.
Cantant tu, t' escoltaria
y tu á mí, en cantant jo,
y 'm darias. ¿ab tos llavis?
ab tos llavis un pinyó.
¿ No es vritat ?
¿ Que sí ó que no ?

Si de resos fos un llibre,
m' aprendrias tot de cor
des del cant de l' Aleluya
á ne 'l trist cant de la Mort.
Mes d' un cop m' estremiria
de tas mans ab la escalfor
y estaria en los teus llavis
convertit en oració.

¿ No es vritat ?
¿ que si ó que no ?

Si pogués de ta floride
mareselva esserne flor,
ab m' aroma embadalinte
t' entraria dins del cor,
y ab veu baixa, ben baixeta,
jo 't diria: «¿ 'm sents? So jo.»
y ab tos mig desclosos llavis
me farias un petò
¿ No es vritat ?
¿ Que si ó que no ?

LXVII

Si 'n tens d' aymadors! si 'n tens!
Y encara 'ls que te 'n vindrán!
Ara ja 'ls contas á cents,
fins á mil arrivarán

Los teus desigs, tots ells, folls,
correrán á satisfer
y ab cap baix y de genolls
esclaus teus los farás ser.

Amor viu te jurarán
ab tot tó, ab llavi inségú';
mes, pobrets, may t' ho dirán,
may com jo t' ho he dit á tu.

LXVIII

Miradas dolsetas
que tos ulls escampan,
miradetas tendres
que somonhen l' ànima,
totas enrahonan,
totas, al meu cor:
altres no las veuhen,
las desxifro jo.
¿Ne sou glas pels altres?
Donchs per mi sou foch

Prou llegeixo en ellas
cosas que no 's parlan;
veig quan lo seu rastre
hi han deixat las llàgrimas;
mas gaubansas riuhen,
ploran lo meu plor,
sembran d' alegria
lo meu camp de dol

¿Ne sou glas pels altres?
Donchs per mi sou foch.

Guspiretas bellas,
flamejantas ratxas,
de son cor qu' abrusa
amorosas flamas,
no 'm deixéu sens esma
may en la foscor,
ja que sou l' aubada
qu' aclareix mon cor
¿Ne sou glas pels altres?
Donchs per mi sou foch.

Diuhen que vosaltras
sou mirall de l' ánima
¡com será la teva
sent ellas tan gayas!
Sou com raig de tebia
pura llum de aubor,
sou com la primera
flayra de la flor.
¿Ne sou glas pels altres?
Donchs per mi sou foch.

Ninas que cativa
presa 'm teniu l' ánima,
sempre carinyosa
sega vostra ullada,
ja que havéu fet via
dreta cap al cor,
joya y fé portéumhi,
joya, fé y amor
¿Ne sou glas pels altres?
Donchs per mi sou foch

LXIX

Aus, y aucells fugen plegats,
y ja l' Hivern que 'ls esquiva,
exten, tantost ell arriva,
sobre monts, plans y ciutats
son mantell de glas que priva
de verdó' á ne 'ls nostres prats

La rojor del sol ponent
anuncia gebrat vent,
ja la porta bat sens treva
corra, cuyta, filla meva,
ves corrent, vésla á tancar,
tréu lo vent fret del carré'
que á n' aqui sols s' está be
tot tancat, vora la llar
y teninte apropet meu.
Vina, acosta 'l llavi teu
qu' ell me tè de revivar.
¡Visca ma Lidia,
visca ma llar!

Da la llar aviva 'l foch,
que de fret casi ni 'm moch.
Vina vina, dolsa aymía,
vina á ferma companyía.
A voreta de la llar
be, prou fa de bon sentir
d' aquell tret qu' ha de sortir
l' actiu pas, lo estossegar.
Vina, vina aquí aprop meu:
vina, acosta 'l llavi teu
qu' ell ma té de revivar.
¡Visca ma Lidia,
visca ma llar!

Aus y aucells fugen plagats
y já l' Hivern que 'ls esquiva,
exten, tantost ell arriva,
sobra monts, plans y ciutats
son mantell da glas qua priva
de verdó' á ne 'ls nostras prats.

LXX

Aucellet del bech polit
que dins la gabia aletejas,
poch sabs tu lo mal que 'm fas
quan te veig apropet d' ella.

T' envejo lo dóls esguart
que sovint d' ella arreplegas,
envejo lo dóls petó
que li prens pèl mig dels ferros

y fins t' envejo 'l ser prés,
sent ella ta escarcellera,
que res fang de llivertat
si allunyat d' ella 'm contemplo.

Mes si vols que t' aymi un xich,
si vols que fugi ma enveja,
prometme que, quan ton bech
li tingas á cau d' orella,

li parlarás, de bon grat,
del amor que 'l cor m' amplena
amor que no mes los raigs
de sos bells ulls acontenta.

LXXI

¿Te 'n recordas? ¡Quina vetlla
la de Sant Joan Bautista!
La lluna, en lo cel, tan pura,
tota la plana eclaria!
La brisa, de perfums plena!
L' espay, estelat! Lluhian
en las montanyas los fochs
hont la jovenalla hi brinca
y al peu de nostras finestres,
ricas de dolsa armonía,
las músicas escampavan,
llarchs balls de tonadas vivas.
Tu pipellejant d' amor
al costat meu no seguias
lo animat compás d' un vals
d' encisera melodía.
Tos ulls fixares en mi
murmurant «La nit convida,
«lo compás del vals aquest
«al pler de la dansa incita.»

Nostres bressos se llegaren,
nostres cors varen sentirse,
tant, tant varen acostarse
que sos batements uniren
y nostres ulls s' entengueren
per sempre mes a la vida
Ab llavis trémols «Amor,—
jo 't vaig dir, —si tu 'm volias? .. »
Tu vas acalar los ulls
tota roja, avergonyida
y no 'm vas respondre; mes
(¿te 'n recordas, vida mia?)
duyas als rissets cabells
una rosa carmesina
un moment despres, la flor
jo en poder meu la tenia,
y en sas fulles vaig llegir
de ton cor la historia viva
y de son cálzer al fons
lo meu cor, com hi glatia!

LXXII

Beure lo foch de sa ardent mirada,
fit á fit contemplarla sense mida,
escoltarne sa veu tota agitada
per la emoció que al cor está oprimida,

á grats recorts tenir l' ánima dada,
per un plor dòls sentirs' la galta humida,
llegir un vot d' amor en cada ullada
y l' una má de l' altra se' oprimida,

si aixó es lo cel y no m' engany' memoria,
jo aquí en lo mon ja hi só trobat la Gloria.

LXXIII

Créu, créu com jo que ab tota fe n' esper
lo jorn darrer que 'm será jorn de vida.
¿Que fora 'l mon sens esperar lo llustre
d' una anbada immortal que nostra essencia
ne cerclara de sempiterna gloria?
¿Que fora 'l viure si ab la mort finissen
de nostre esprit las somiadas ditxas?
Viure no es res, si hagués per fi la fossa.
Nostr' esprit immortal res, res l' atura
quan, deslliurat del cos, amunt s' enfila
á cercar lo seu lloch entre las dolsas
eternas auras de divina eixida

Quan ab front alt lo vast espay contemplas
¿no 't sents cridada cap l' allá que 'ns tapa
eixa glasea d' estrellas tatxonada?
¿No 't semble que 's somou dins de ta testa
quelcom que vol ab frenesi esser lliure?
¿No t' apar com sentir que llongas alas

t' enlayran y t' acostan vers lo Terme
hont la Vritat y la Justicia imperan?
¿No véus eixos milers de mons que bogan
en lo vast Univers, sens má visible
que son camí asseguri, y giran, tomban,
corren, paran y may, jamay s' encontran,
no trastornant axis gens l' armonia
d' exa gran maravella que 'ns espanta?
¡Y no sents, tu, llavors dins del cor, baixa,
molt baixa veu que 't diu: «calla y admira,
agenòllat' y resa, creu y adora?»

Si, tu sents y tu creus! Qui com tu estima
no pot duptar, ni esser de fe mancada:
que l' Amor, fill del cel, al cel acosta
y es l' alé de la fe 'l que 'ns purifica!

LXXIV

May com avuy lo cel per mi ha lluhit,
may com avuy lo sol ha flamejat,
per tot arreu a mon encontre ha eixit
la joya y al cor meu se hi ha hostatjat.

Tot ho he vist jo mes rich, mes pur, mes bell,
las horas pus lleugeras en son vol.
¿Perque? A ella al fi l' ha condolgut mon dol.
M' ha dat un rull, un rull de son cabell!

LXXV

Ella namorada,
d' ella molt mes ell
Ab amor la Terra
no es Terra qu' es Cel.
Los amors que naixen
al dòls calor de celestiva fé,
son gloria que volta,
als cors qu' agermana, ab viu llas, lo Plé'

Ella carinyosa,
ell enjogassat
quan l' Amor goberna
pert la Llivertat.
Los amors que naixen
al pur escalf de jovenívol cor,
fins de dos sorts tristas
ne fan una eterna venturosa sort

A ne 'ls cors que senten,
alas da l' Amor,

perçó sempre volan
descuidats de tot.
Ne ve que s' enlayran
molt aprop del sol,
les alas se 'ls creman
y adeu, vida y vol!!

—

LXXVI

Me preguntas ab desvel
(¿será que 't tems un engany?)
si 't donaré un desengany?
No, t' ho jur' pel Deu del cel.

Per mi may se trencará
aquell jurament d' amor.
Que no 'l defugi ton cor
y etern, etern ell será.

LXXVII

Si t' astimo ó no t' estimo
ningú ho sab millor que tú;
si ma estrella may s' enfosca
ja sa un lloch hont alla hi llu,
mes lo pòls, tranquil á solas,
allavors no 'l tinch segú',
y una flama á cada galta
de soptada al punt m' hi du
Mes aixó càllatho, aymía,
Ay,
no 'u digas á ningú

L' altre dia 't pentinavas
y 't va caure un fi cabell,
vaig ser lladre, te 'l vaig pendre,
vaig ser lladre 'l jorn aquell
Ara 'l porto entre dos tancas
que no sab obrir ningú,
no 'l veurá sino 'l que 'l guarda.

¿Ningú mes? Y, si ho vols, tú.
Mes aixó cállatho, aymia,
Ay,
no 'u digas á ningú.

Era fosch y nostres llavis,
jo no se pascom va se',
l' un ab l' altre van toparse,
¿te 'n recordas tú també?
Tu de cop vas separarlos
com si haguesses por d' algú,
mes jo d' ells ja prés havia...
¿t' ho diré? No, be ho sabs tú
Mes aixó cállatho, aymia,
Ay,
no 'u digas á ningú.

LXXVIII

Mes que la Gloria que á la cima munta
hont llu 'l renom esplendorós, potent,
molt mes que l' or, que ab lo seu brill ajunta
á tot desig al punt son compliment,

m' estimo mes (y aixís ho vol ma estrella)
un bes, un sol bes d' ella!

LXXIX

Ella sentada aprop meu,
jo recolzat en sa falda.
Ella 'm deya —«Dòls amor,
conténtam', alégram', canta.
Entona aquella cansò
qu' á mi tantíssim m' agrada
aquella de la destral
que mestre Jan tè á la farga,
bovpenjadá la paret,
sangonanta y mig oscada.
Si tù 'm vols alegrá' un xich,
no 't farás pas pregar gayre,
que ja sabs qu' ella es lo cant
que mes me cativa l' ánima.»
Y jo, esbadallat lo cor
de amor y ab frebrosenchs llávis
sols per contentarla á n' ella,
canto la cansò qu' ella ayma.

∴

Mestre Jan es de la farga,
de la farga de San Joan,
Camprodon lo té á la esquerra
y Ripoll lo té al davant.
Martinet, atxafa 'l ferro,
que llati roda 'l volant.
Pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga! visca la farga!
Pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga y Mestre Jan!

Mestre Jan cantava un dia,
n' era un dia de bon sol,
per cantar cansons bonicas
Mestre Jan s' hi pinta sol.
Martinet, atxafa 'l ferro,
que 'l volant ja dòna 'l vol.
Pam! pam! etc.

—¿Quina vida es com la nostra

mes que sige ab greu trevall?
Lo renom de nostra farga
prou s' extèn ben per avall.
Martinet, aixafa 'l ferro,
que l' està esperant lo mall.
Pam' pam' etc.

Sense fargas no hi hauria
cap enginy de guerra ó pau,
que del mon y sas entranyas
sols lo ferro 'n té la clau.
Martinet, pica y repica,
que á l' enclusa be li plau.
Pam' pam' etc.

No hi hauria tampoch rellas,
ni 'l gorat fora llaurat,
n' hi hauria aspurch pèls arbres,
ni tampoch sega pèl blat.
Martinet, pica y repica,
ton remó' á l' orella es grat.
Pam' pam' etc.

Minyons mèus, anèu depressa,
que de ferro llest no 'n tinch:
los ferrers s' están en baga,
22

de sentil 's queixá' ara vinch
Martinet, pica y repica,
fes que senti lo teu trinch
Pam! pam! etc.

Si me 'n fau polida feyna
la cansò jo 'us cantarè,
la cansò que vos agrada,
la cansò que jo vaig fe'.
Martinet, maséga 'l ferro;
martinet, maségal' be.
Pam! pam! etc.

Burxadors, prenèu la burxa,
fonedors, vora 'l fornal.
Tots má á l' eyna, y bona via;
travalléume tots com cal,
qu' ara va la cansoneta,
la cansó de la destral
Pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga! visca la farga!
pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga y Mestre Jan!

*
* *

Fa molts anys, quan se sentían
somatents per tot arréu,
quan la pobre Catalunya
del francés duya la creu,
va sortir d' aquí 'l meu pare
ab cap baix y lleugè 'l peu
Pam! pam! etc.

Gavinet duya á la faixa,
á la dreta una destral;
la destral qu' aquí fou feta
lo qu' es dirvosho no cal,
va sortir d' aquesta farga,
la va fondre eixa fornal.
Pam! pam! etc.

Tot lo tall la enribetava
lo millor çer que 's sol fe'
lo taceó n' era obra mestra
y lo manech de freixè
Si pesava tretze lliuras

ba ho pot di' 'l balans que té.
Pam! pam! etc.

Una filla qu' ell tenia
diu qu' algú li va robar:
quan mon pare va saberho
la destral ne va forjar,
y una fresca matinada
feyna y farga va deixar
Pam! pam! etc.

Passa ubagas y solanas,
passa afraus, travessa ponts;
en las baumas no hi reposa,
no fa cas d' ombras ni fonts.
Si càu pluja s' hi rebeja,
res li fan los llamps ni 'ls trons.
Pam! pam!

Des del cim de la carena
un poblet ovira al pla.
Es cap tart, campanas tocan,
lo sol post fa temps es ja,
y ell davalla que davalla,
cap al poble dret se 'n va.
Pam! pam! etc.

Quan del poble un carrè' enfila,
li ha semblat sentí' una veu.
¡Verge Santa! si es aquella,
prou tindrán de plantar créu.
Com qu' es fosca la vetllada,
mes que guayta, res oll veu.
Pam! pam! etc

D' una xica finestreta
na mig bada 'l finestrò
la finestra es enreixada,
l' ull hi passa, si 'l cos no.
Del que vèu dins de la cambra
ja ni ve greu tremoló'.
Pam! pam! etc.

Pren l' anella de la porta,
son truch fa de mal sentí'.
Al ters truch la porta s' obra . . .
Gran remor dintre s' ohí
L' endamá 's parla pel poble
d' un francès mort que hi ha allí.
Pam! pam! etc

Quan l' aubada clarejava
lo meu avi 'm desperta,

á la porta de la farga
lo meu pare va trucá';
la destral que a la má duya
d' aquell clau la va penjá'.
Pam! pam! etc.

Si la vora n' era oscada
no 'u estranyará ningú,
quan hi ha un grop dins de la fusta
no hi ha tall, ni tramp segú'.
Era negra de la vora,
qu' era sanch ne va dí' algú
Pam! pam! etc.

De germana si 'n tenia
los meus pares ho sabrán.
si algun cop ne féyam festa,
me portavan á San Joan,
una monja quan me veya
se posava á fé' un gros plant.
Pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga! visca la farga!
Pam! pam!
pam! pam!
Visca la farga y Mestre Jan!

LXXX

Per la finestra
que dóna al pla,
veig de la vila
los campanars,
blancas las casas
del sol als raigs,
lo mar ben manso
tot platejat,
y a sobre alegre
riolè 'l cel blau.
Jo m' hi delexo
¡qui fos allá!
Sol aquí, anyoro
lo teu esguart.
Tu allí rumbejas
los teus vint anys,
pels carres amples
d' arbres ornats,

sents com te duhen
mots de sò grat,
véus com te guaytan
d' amor tocats
«Mes que?» tu pensas
«n' haig de fer cas?
«Glatiu vosaltres,
«los d' assí baix,
«que 'l cor qu' alena
«mon pit ja es dat,
«sancer me 'l guarda
«lo d' allí dalt,
«lo que á montanyo
«m' está anyorant,
«contant las horas
«desesperat,
«guaytant si torno,
«si alegre hi vaig,
«si entre los rengles
«d' erbres gemats
«que á sa caseta
«fresca ombra fan,
«veu volejarhi
«pel vent alsat,
«de fina glassa

«mon vestit blanch.
«¿Seré jo vostre?
«Jamay, jamay.
«¿Ne seré seva?
«Si l' hi he jurat.
«Que 'l cor vaig darli
«y greu no 'm sab:
«l' amor que 'm porta
«no té aquí igual,
«será ma eterna
«felicitat.
«Mon cor y vida
«son d' ell esclaus!
«Glatiu vosaltres,
«los de ciutat
«Lidia, es d' un altre
«que molt mes val. .»
Y jo, al pensarho,
no sé 'l que 'm faig,
fins de goig plore
mon cor malalt
y beneheixo
ma soledat

LXXXI

Si fos aucell, sobre ta espatlla, alegre
vindría jo á piular,
y un dols pinyò d' entre tos llavis verges
te vindria a robar

Si acabat ell, tu prest no m' esquivavas,
ton llavi bell
picotejant, del tot me 'l menjaria,
si fos aucell!

De sa rojor encesa com cirera
madura al sol,
de sa rojor, amor, m' enganyaría
lo tornasol.

———

LXXXII

En ma espatlla sa testa reclinada
me contemplava ab anhel
y ab melancónica ullada
tot donantme una abrassada
déyam' —Si fossem al cel !»

Era nit y 'ls estels parpellejavan
en mig del cel negrós,
nostres dos cors batian,
sos compassos unian
fent un compás tots dos.

Jo ab la vista llubenta, enamorada,
llassant mon cos al seu,
donanth febriu mirada.
—Si fosem al cel, m' aymada—
li deya—jo fora teu !

Despres ella 'm deixa y al retirarse

la má 'm posá al seu pit,
nos llavis van juntarse
y abdos van murmurarse:
—Vingués la eterna nit!

LXXXIII

* * *

—¿ Que tè lo cel ? —Estrellas.
—¿ Quina de totas ellas
le mes hermosa n' es ?
—L' estrella de la aubada
—Pus ay' de ta mirada
le lluhentor, m' aymada,
me plau a mi molt mes.

—¿ Que tè lo bosch ? —Aucellas
—¿ Quina es de totas ellas
la que ton cor mes vol ?
—Lo rossinyol que hi ma.
—Ta dolsa veu, m' aymia,
val mes que l' armonía
del cant del rossinyol

—¿ Qua tè lo mar? —Nauxellas.
—¿ Quina es de totas ellas
la que tè mes valor?
—La d' or ben carregada
—M' estim mes, nina aymada,
que nau d' or amplenada,
t' ho juro, lo teu cor.

* * *

—¿ No 'm diu ta veu aymada
que llansa ma mirada
raigs que l' estel d' aubada
no 'ls tè què llubin mes?
—Y es cert, donzella hermosa
—Donchs bè, n' estich joyosa
en dártela, teua es.

—¿ Dius que ma veu jolia
ne tè mes armonia
que 'l bech del au que nia
sempre amagat del sol?
—Y es cert tambè ¡ oh donzella !

—Donchs prentla, si 't plau ella,
qu' ella ser teua vol.

—¿ No 'm dius que mes t' agrada
mon cor que la pesada
nau d' or ben carregada
qu' enfila dret al port?
—Y es cert, ma dolsa aymia.
—Donchs vina, joya mia,
vina, que 't dó mon cor.

LXXXIV

Ay, quina ventura
n' es esse estimat.!
Quan un sol troba
ne va acompayat,
si 'l seu cor un altre
ne te enamorat
Ay quina ventura
n' es esse estimat!

Trenas de ma Lidia
que sa testa ornéu
¿perque mon cor sempre
me l' empresonéu?
¿no veyeu que 'm moro
sino l' afluixéu,
trenas de ma Lidia
que sa testa ornen?

~~Yo sa troba separada~~
Joya que ne sento

quant prop d' ella sò,
Deu me la conservi
com estimat do,
si jo ab tu vull viure,
sense tu, jo no,
joya que ne sento
quan prop d' ella sò.

Res d' aquí la terra
m' enamora mes
que las miradetas
que de darme ha aprés,
juntan nostres llavis
que no 's diuhen res,
res d' aquí à la terra
m' enamora mes.

LXXXV

Sota 'ls arbres ombrius richs de fullatge
del bell estiu en calurosa tarda,
respirant á pleret al costat d' ella,
lligant abdos los purs pensaments nostres
en lo cel del amor, somiant venturas,
parlant ab cor febril y trémol llávi,
ab mots coberts y la mirada inquieta,
tenint á cada pas una congoixa,
desitjant cada punt parlar sens treva,
á un mot ardent ab la fredor respóndrehi,
sentint amor, indiferencia vendre,
aixis he passejat y aixis encara
bell he trobat lo cel, gaya la terra
y hermos tot, tot lo que ha ferit ma vista
mes ay! res te d' estrany, si sempre á n' ella
m' he estat mirant ab los vius ulls de l' ánima!

LXXXVI

Ventan y 't festejavan
y tu reyas ab tots ells
y mentras tant tu 'm donavas
un dòls esguart *distret*

Y ells, los tontos, no veyan
que de tots ells los nostres ulls se 'n reyan.

Jo lluny de tots te guaytava
y ells ne reyan plens de goig
y lo foch de tas miradas
me cercava á mi tan sols.

Y ells, los tontos, no veyan
que de tots ells los nostres ulls se 'n reyan.

Al anarsen hi encaixavas
y 't deixavan, plens de fe,
llavors tu la ma 'm premias
y quina estreta ¡Deu meu!

Y ells, los toutos, no veyan
que de tots ells los nostres cors se 'n reyan.

LXXXVII

Si sabesses quant pateixo,
quan te veig parlar ab altres
y mes si 'ls respons ab goig
y ab lo mig riure en los llàvis!
Si sabesses lo meu cor
com precipita 'l seu batre,
fins l' escalfor del infern
s' apodera de mas galtas!
Ay amor, no 'u fassas, no,
que la gelosia mata.

Jo ja sè que tu m' estimas
y ets incapás de faltarme,
ja sé que tos juraments
no están escrits sobre l' aigua;
mes quan te veig agradosa
ferne bona cara á un altre,
so com noy que tè un aucell
y veu oberta la gabia.

Ay amor, no 'n fassas, no,
que la gelosía mata

Ja se que no 't puch manar
donchs ets tu qui mon cor mana,
mes un prech be l' atendràs
si te 'l fàig ab veu de l' ànima.
Quan algú 't parli, re' 'm fa
que li fassas bona cara,
pero lo mig riure tau
no me 'l vull partí' ab un altra.
Acontèntam', mon amor,
que la gelosía mata.

LXXXVIII

De tu un gran admirador
m' ha dit que gelòs estava.
«—De qui?—» li he fet «—D' un traydor
«que d' amich se 'm disfressava.—»

Y ¿sabs jo que li he respòs?
«Que fes ab l' amich la pau,
donchs ton cor tancat en clau
lo tenias per ells dos.»

S' ha quedat com qui no hi veu
murmurant —«Qui estimarà?»
«—Son amor tan alt està
»tant alt, que may lo veuréu »

Y com cell qui veu visiò:
«—Ah !—ha fet lo pobre mesquí—
«Si, ja hi caich, te devociò
y 's vol fer d' un monastí'—»

LXXXIX

Au dire du proverbe ancien
l' amitie ne remonte guère
BERANGER.

M' han dit que quatre ximples
malagrahits minyons,
darrera meu se 'n burlan
de mi y de mos amors.

No 'm sorpren pas saberho,
sempre axi' ha estat lo mon
y fora una estranyesa
qu' ab mi fes excepció

Jo á tots, tots los perdono
com á migrats de cor,
puig fora voler massa
trobá' agrahiment per tot.

Mes pera tu, ma vida,
que m' has jurat amor,

si de ma fé te 'n reyas
no hi fora, no, 'l perdó.
Mes no ¿qu' he dit? també 't perdonaria.
Ne tinch prou cor per perdonarho tot

—

CX

No 'l cregas si te 'n parla,
es envejós mesquí
que fuig fins de ma sombra
per no trobarse ab mi.

Sa llenga es casi negra
de tan fel com hi té
y l' amargó' li priva
fins de parlar clá' y bé.

No hi parlis, dolsa aymia,
no perdis axí 'l temps,
mes val dormí', aburrirse,
que no remenar fems

XCI

¿Perque es alt y roig y gras,
tu 'm fas cas?
Donchs pensa qu' ab tot y aixó
y sa veu de trò
sa testa tan grossa y alta
de seny n' es falta.
Si badada ser poguès
¿que hi trobarías? no res.
No mes tè que la figura
de criatura.

Jo sè que parla de tot
mot per mot,
mes jo 't puch assegurar
que no fa sino bramar.

XCII

Estúpit, canta, canta,
riute de mos amors
y dolors.
Canta, canta; algun dia,
per dê' a ton cant mes tò,
dessobre de ta esquena
jo portaré 'l compàs ab mon bastò.

XCIII

A conéixela anéu, si es qu' á mi 'm bastá
l' enginy pera cantarla ¡es tan hermosa!
Si la ploma d' Ovidi ardida, ayrosa
jo hagués, tant vos plauria
que 'n foren encisats, mes no, no: plaume
que l' art no hi siga tant Aixis segura
ne será ma ventura,
sino algú pèl meu dir, tal la veuria,
que d' ella, foll com jo, 's namoraria

Mes ¿que hi fa? ¿Per ventura
no m' es ella fidel? Donchs se hermosura
liohem com se mereix Sone ab perfidia
ma jove lira en gloria de ma bella
y sempre mes per ella
sia inmortal ma incomparable Lidia.

Es alta, morenata,
dels vint snys ha passat la fresca ubega
per entrar en lo foch qu' amor aviva

Son front es ample, sa mirada viva,
sa boca gracioseta
del mes joliu carmí vorejadeta
y 'l mig-riure ab que á cops sa veu epaga,
mey ni en somnis ningú l' ha vist. Falaga
son tracte, es dòls. Son caminar altivol,
plahent son eyre y lo seu tot es d' ángel
Son enginy es triat... Sa cabellera
llustrosa, negra, ayrosament crespada,
lo seu bell front ne volta joganera,
sovant los raigs ardents de sa mirada.
Bella, ben feta,
cor d' ángel, de verge y de poeta,
aquesta n' es la que aventatja en gracia
a las hermosas creacions de Phidia',
com la rosa aventatja al llessamí.
Aqnasta n' es ma namorada Lidia.
Aquesta n' es la que m' estima á mí

XCIV

No n' hi he de mes helle,
ni de mes eyrosa,
ni de mes hermosa
no 'n veuréu pas cap.
De mon cel estrella,
n' es, nort y alegria;
á me dolsa aymia
en tota la terre ningu igual li sab.

N' es sa veu mes fresca
que la font mes clara
que la terra amara
d' une salzerede entre le foscor.
No hi he hagut cap bresca
de dolsor mes pure
que la que madura
en soe llavis tendres guarda per l' Amor.

Vive es sa mirada
com une centelle,

tot s' ajup á n' ella
cor y voluntat.
Qui l' ha contemplada,
ja se 'n sent ferida,
per tota la vida,
al cor que li sagna obert per meytat.

Son cos móuse é inclina
com los jonchs que bressa
la brisa qu' adressa
s' alé vers la terra per durhi frescor,
y ab sa veu tan fina
y ab sas trenas soltas
fins encisa á voltes,
tantas son sas gracias, al mateix Amor.

Son mig riure alena,
son parlar cativa,
sa figura altiva
a tothom atráu.
Donchs eixa sirena
que 'ls cors enamora,
de tot cor m' adora,
de son cor va darme la daurada clau.

XCV

Tú te 'n vas y 'm deixas sol,
sol aquí ab la tristó' á l' ànima,
vivint de recorts no mes,
recorts d' amor y esperansa.

Tú te 'n vas devora 'l mar
de fresca, espayosa platja,
tenint per cobert lo cel
hont lo sol sos raigs escampa.

Jo aquí, trist, á la ciutat
passaré ab dol la setmana,
contant los jorns ab afany,
contant las horas ab ansia.

Cada dia al dematí
te enviaré una pregaria:
«de que no m' oblides may
com jo may, jurho, oblidarte.»

Jo pensaré sempre ab tú
des del dematí á la tarda
y á la nit veuré tos ulls
entre los estels de plata,

que fixos me guaytarán
per alé y consol donarme,
que vindrán á entebiar
la rexardor de mes llágrimas.

Si tú m' eymes, com jo 'u crech,
prou rebré de tú une carta;
quatre ratllas de conhort
per tranquilisarme l' ánima.

Aixis que jo la rebré
li daré ardenta besada
y fins l' apendré de cor,
de llegirla cent vegadas.

Tú m' hi dirás lo que sents,
lo que sents de mí allunyada,
m' hi dirás que jo has tastat
l' amargor de l' anyoransa.

M' hi dirás si 'l cel d' allí,
mes que 'l cel d' aquí t' agrada
si anyoras la meva veu,
si lo meu esguart te falta,

y si de l' ausencia 't dol
que sigá la estada llarga:
que la ausencia pèl que estima,
es un clau que 'l cor traspassa.

Jo un pich llegida l' hauré
la guardaré en una capsa,
hont la historia del meu cor
á sota clau tinch tancada.

Y al Senyó', ab tota ma fé,
li faré coral pregaria:
«de que no s' acabi may
l' amor que nostres cors llaça.»

XCVI

Venen las mlladas,
que mes semblan flams;
venen las estretas
de trémolas mans,
las abrassadetas
que 'l cor botre fan,
los mig oberts llavis
se juntan brusants
y Amor qu' al pit niuha
ne hi surt sospirant.
Ay! las amoretas,
que depressa van,
de la terra al cel
portan en un salt!

XCVII

Es tant lo que la estimo,
es tant lo que jo hi penso,
n' es tanta la ventura
que son recort fa neixe
en lo meu cor que plora
quan lluny d' ella esbatega,
que prego al Deu dels ángels
d' alas blancas, lleugeras,
al Deu que 'ls termes fixa
als mons que 'l cel umplenan,
al Deu qu' ab lleys ignotas
al Univers goberna,
li prego que, quan vinga
la Mort d' ánima freda
y dalla recorvada
á desjuntar ma ossera,
permeta sols que mori
en brassos de ma bella;
qu' altra mort no vull fer, ni vull tenir

que morir,
morir en brassos d' ella
Donchs, Deu, mon esperit rebrá ab mes plè
y 'm donará 'l perdò,
si arriba al cel vestit ab son alè
y acompanyat de son ardent petó

XCVIII

Une cansó 'm demanas que t' alegre,
que 't trega le corcor que 't migre y meta
¿que no feria per compláuret', Lidia?
Aquí le tens; pero es mes trista encara
que 'l dol que t' agullona y mortifica.
Cants alegres, no 'ls faig, ni sé teixirlos.
Trista l' ánima tinch, tristesa amuha
en mon cor amorat de melenjía.
Rich à voltas es cert, mes tal com l' aiga
que de sobre tranquila lo vent frisa
y furiosa corrent al fons agita
aixís mon llavi riu mentre 'l cor plora
¿Une cansó 'm demanas que t' alegre?
«Aquí la tens» t' he dit. Me 'm penedeixo
y no te la diré que plorarias
y lo mig riure està milló en tos llavis,
llavis que alé de pur amor colora
y tot un doll d' etern plaher enclouhen

XCIX

Tinch una pena que 'm mata
y no me la traurán pas:
sò com au de nit que vola
sempre en mig de fosquedat.

Ja no sè quin cor van darme
que sempre hi sento 'l gran plany
y no sè perque las llágrimas
jamay m' hajan de deixar.

Penas sempre, sempre penas
en ell á hostatjarshi van
y si las penas matessen
ja m' haurian enterrat.

Jo de jova he buscat sempre
guariment pera mon mal,
y per cura y milloransa
l' indiferencia he trobat

Fins l' Amor ab mi d' espinas
coronat m' ha eixit al pas,
de sas aspras, finas puas
lo meu cor va sanguejant.

Vaig ulls cluchs entre tenebras
cercant pura claredat
y per guia en ma congoixa
sols lo Dupte, Deu, m' ha dat.

Amor sant que regeneras,
vina ab ple' a destenebrarm'
lo trist cor que sols respira
ab encongit bategar.

Porta ab tú lo goig qu' alena
y á l' esperit du la pau:
vina á mí, voltat de lliris
y de rosas de tot l' any.

Vina y posa en los meus llávis
lo pur bes d' eternitat,
ab que Deu besa l' Aurora
quan del sol obra 'l palau.

Vina á mi y omplam la testa
de visions de grat esguart
y en mon negre cor estótjahi
un boçí de cel ben blau.

Mes si ton poder no basta
á otorgarm' dò tan preuhat,
vina y clávam á la caixa
ab los claus del Desengany.

C

Trist per mi va se' aquell dia
en que Deu me posá al mon,
y mes trist lo jorn encara
en que al pit m' hi posá un cor

Si es aquí trista la vida
que á nostre esprit no respon,
mes encara trista es ella
si l' amor ne fug del cor.

Ay cor meu! quan jo mort sia
molmés te veurán del tot,
si es que en repós no 't deixen
hoy mort y t' destapen cor.

Si jo visch, es de ventura,
per caritat del Senyor,
que sols de venture alena
qui porta malalt lo cor.

Penas matan, mes per ara
fins de mi la mort no 's dol
y visch pel mon com un arbre
a qui 'l llamp s' ha endut lo cor!

Beneit será aquell dia
en que m' esguardi 'l Senyor
y ab lo foch de sa mirada
recalsini lo meu cor.

Pobre cor de desventuras
¿quin recort duras del mon?
quan deixant aquesta terra
del Pie' etern no serás cor.

Plora, plora sense treva
que a n' aquí tú hi ets pel plor.
¡Ditxosos aquells que naixen
viuhen y moren sens cor!

———

CI

Lidia meva del meu cor
sense tú ja fora mort.
¿ Qu' es la vida sense 'l ple' ?
Es sense aroma una flor,
es un vas de veri ple,
es un aucell sense cant,
es un dol, un etern plant,
congoixa que ne devora,
un' ánimo que s' anyora
perque 's veu soleta al mon,
perque cerca amor y 'e fon
de no trobar companyera
en sa fal-lera,
que l' estimi y aconsoli
apaivagant son dolor
y ab ella acoblada voli
per lo cel pur del amor.

Jo t' he trobat
y á tos peus mas dos alas he cremat,

las alas ab que avana pèl cel volava
l' ànima meva que al Amor cercava.
D' huy mes sempre á tos peus
juntas irán, acordes nostras veus
y quan al clot las nostras carns, huy tendras,
posm, las dos barrejarán llurs cendras
nostras armas en una transformadas
may mes, may mes irán desacobladas.

—

CII

Sur des roses l' Amour sommeille
BERANGER.

Envellirem tots dos, m' aymia,
sense remey envellirém
y de las flors qu' are floreixen
los fruits, llavors, replegarém.
Vindrà la neu despres las tendras
de joventut frescas saborս,
dolsa serà nostra vesprada
si han estat purs nostres amors
Tots temps son bells,
tots temps son bons
quan lo cor not tenen los vells,
tots temps son bells,
tots temps son bons
per fer l' amor y refilar cansons.

Jo 't diré: «—Sabs? encara 't guayto
ab lo viu goig de mos vint anys.

Quins temps aquells, ma dolsa aymia,
sembrats de plers vestits d' afanys.
Tú 'm respondrás, fent lo mig riure
qu' ara d' amor me fa glatir
«—Encara dura aquell dols *sempre*
ab que 'l cor meu á tú 's va obrir.»
Tots temps son bells,
tots temps son bons
quan lo cor net tenen los vells;
tots temps son bells,
tots temps son bons
per fer l' amor y refilar cansons.

Jo llegiré vora la llenya
que en mig la llar flamejará,
los rims d' amor que per tú feya
en temps que alhora vell será.
Apres si algú dels dos acluca
los ulls al mon y 'ls obra al cel,
demanará, pèl qu' aquí 's quedi,
á Deu un llocb ab coral zel
Tots temps son bells,
tots temps son bons
quan lo cor net tenen los vells,
tots temps son bells,

tots temps son bons
per fer l' amor y refilar cansons

Ara no hi som encara al terme
que Deu aquí 'ns ha senyalat
rebem de cor, lo temps que passa
siga pels dos aprofitat
Tú tos vint anys lluheix ab joya,
ma joventut lluhiré també,
mes jove ó vell, lluny ó á la vora
sempre ab tot cor t' estimaré.
Tots temps son bells,
tots temps son bons
quan lo cor net tenen los vells,
tots temps son bells
tots temps son bons
per fer l' amor y refilar cansons.

CIII

De lo teu cor
lo rich tresor
d' amor m' has dat
Dochs be, llohant ta gracia y hermosura,
en pach de tal ventura,
Lidia, 't darè jo la inmortalitat.

Donga alas al esprit, lo poder teu
fassa un geni de mi, Senyor, Deu meu.

Pera mes gloria de ma dolsa aymia,
feu que siga vritat ma profecia.

— ——

CIV

Jo 'm moriré. Si 't diuhen: «¿De qué ha mort?»
—«Amor!» dirás «ha trossejat son cor.»

Si 't preguntan: «¿Per qui sos cants ell feya?»
—«Lidia» 'ls dirás, «sa namorada 's deya.»

CV

Si mon recort no t' es plahent
dóna al oblit tot lo passat,
may en ton cor gran sentiment
per 'mor de mi sia hostatjat,
mes grat ó no, trist ó plascent
no malehescas mon recort
quan sia mort.

Si á ne 'l meu clot, un cop al any,
á renovar ton jurament,
vens ó á plorar un desengany
de ton trist cor, novell torment,
jo des del cel ab tot afany
t' enviaré pau y conhort
quan sia mort.

Mes ay! ¿qu' he dit? No vingas pas
qu' aumentaria ton neguit,
sols queda 'l fanch dintre del vas,
al cel se 'n va nostre esperit

Allí, si guaytas, lo veurás,
será un estel brillant com l' or
quan sia mort.

Búscal' allí y parpellejant
lo que 'm dirás escoltaré
y cada nit d' amor bessant
la fe en ton cor creixe faré,
lo teu precb dóls, volgut y sant
lo duré á Deu com rich tresor
quan sia mort.

Y Deu, per ell, de bat á bat
portas del cel me fará obrí',
á los seus peus enamorat
li pregaré que 't duga á mi
y 'ls raigs de sol d' eternitat
de nostres cors fará un sol cor
quan sia mort.

CVI

Aquest llibre es per tu: te 'l dono. Guárdal!
Per ell veuras si es un amor seus mida
lo qu' en mon cor per tu servo ab fal-lera.
Si may un altre 'n trobas que t' estime
tant com t' estimo jo .... crémal' y .. oblida!

CVII

Quand plus divin est le rêve
plus sombre n' est le réveil
E. Augier

Ja quinze anys han passat ¡quina mudansa!
Com negreja aquell vert de ma esperansa!

FI DEL LLIBRE DEL COR MEU.

TAULA

29

FI DE LA TAULA DEL LLIBRE DEL COR ÔBERT.

ERRADAS

PLA.	RATLLA	HONT DIU	DEU DIR
40	3	mes no es te	mes no es tot lo
93	14	qu' em	que 'm
121	12	ja no eu vull	ja no vull
124	6	y cada sa 'm dona	si que 'm dóna nova vida
158	1	ab tota fe n' esper	ab tota fe n' espero
165	6	Jo no se pascom	Jo no se pas com
181	3	Quan un sol trobà	Quan un sol se troba

